

KOPPÁNY PÉTER

DAZ(L)OM: Cserépbe zárt virág
(VERSEK)

Csak 18 éven felülieknek.

Koppány Péter
DAL(L)OM: CSERÉPBE ZÁRT VIRÁG

(Képhely: Cserépbe zárt virág)
/Könyvgerincre
Koppány Péter Dal(l)om: Cserépbe zárt virág/

A könyv megjelenését támogatta (1996-ban)
Budapest-Békásmegyer Önkormányzata Kulturális Bizottsága
A III. kerületi Pedagógusok Szakszervezete
Köszönettel Csire János úrnak
és
Külön köszönettel tartozom Édesanyámnak

Egy szál rózsza

KORTÁRS MAGYAR KÖLTŐK

Koppány Péter

Dal(l)om: Cserépbe zárt virág

Budapest

ISBN 978-963-12-2612-6

(Koppány Péter: Dal(l)om): Cserépbe zárt virág

Szerkesztve: *1996-2012 között*).

Kiadó: Koppány Péter

Felelős szerkesztő: Koppány Péter

Borító és tipográfia: Koppány Péter

Lektorálta: Koppány Péter

Készült: **elektronikus könyvként**

© **Koppány Péter**
2015

Cserépbe zárt virág

Lélekzet

Vigyázva simítsd a csendet,
ne fájjon neki e sóhaj.

Az ősz játékai

Megszállott

LAKHELYEIM

Nyár

Akadályok

Nyitnám az ablakot
a vakot
de hályogként téglák fedik
fejemre kalapot
ha rakok
a – Jó napot-ok – felemelik.

Alóla kilátnék
ha látnék
olyat, mit látni érdemes
az égig elszállnék
s nem várnék
jó szót, mi másoknak névleges.

Sejtelmes, rejtező

1. Sejtelmes idő

az avar felett kereng a köd
fák gázolnak a fehérő mocsárban
baglyok siratják az elnémult vadont
s a láthatatlant látó sejtelmes időt

2. Rejtező világ

szárnyakon leng a kéklő mandolin
vihar bokájú tűztollas forróság
táncol az égi éjszakában
s magához rengeteg magányost szorít :
ó, te mindentudó,
hagyd újra nőni a virágokat
majd a szép tavasz vigyázza /szívem/
hogyan az örök halál
soha ne találjon
e rejtező világra

3. Rejtező idő

cseresznyevirág szirmokon hever az alkony
a nappal poharát üríti fenéig az est
hogyan boldog mosolyok halvány emléke
az idők végéig, mindörökké tartson

4. Sejtelmes világ

a csavargó szelek mindig barangolnak,
titkokra lelnek és elfelejtik,
s újabb csodákat találnak maguknak,
számukra nincsen múlt, nincsen ma,
csak holnap

A világ végén

Kopár a táj. Felkapott port hord
kopott kabát a hűvös, dermesztő szél,
majd esni kezd.

Túl az eső permetén egy villanás
megborzong, mint elrajzolt gyenge fény,
elfúló morajlás a messzeség ködéből,
s egy sárgás, bíbor folt
a sebzett kőszikla horpaszán,
ám eltünteti azt is, mint varázsló teszi,
a megtorlódó homály.

Lassan elhalkul minden nesz,
a felhők nem mozdulnak,
immár láthatatlanok.

Az alkony csendje mély.

A fönt és a lent elválaszthatatlanul
összeforr feketén.

Mélységes magány fogja most egybe
a földet s az eget, és minden a virradatra vár,
hogyan eloldja innen, mint megváltó Isten
a tetszhalott földet, eget,
az elborzasztott lelket,
a fekete csendet...

Aztán váratlanul
rózsaillatot hoz valahonnan a tenger-éj,
úgy árad, mint végtelen remény
lehet, hogy már nem is kopár a táj,
s a tapintható sötét is feloszlik hamar?!,
az égből aláhull egy halott madár,
itt otthonra lel az otthontalan...

A Küldetés

Profán imát mondok
s ti mondjátok velem
néha egy-egy szavát elengedem
valósítsa meg ezennel önmagát
Profán imát mondok
s ti mondjátok velem
néha egy-egy szavát elengedem
Profán imát mondok
s ti mondjátok velem
Profán imát mondok

eleget tettem-e, hiszen,
mint Isten,
akarom a jótéteményt,
eleget teszek-e, hiszen,
mint ember,
megteremttem a létezést
(éppen nem halunk éhen,
ennyire futja ma két diploma) –
és belül hallom naponta:
Add meg nekünk mindennapi kenyerünket

s ti mondjátok velem:
Mi vagyok ezen a földön,
azt másoknak köszönhetem,
Ki vagyok ezen a földön,
azt magamnak köszönhetem,
és belül hallom naponta
ne vígy engem a kísértésbe

Profán imát mondok
Mi apánk! emlékezem
a hazugságok, hamisságok miatt
a földszinti lakás asztalánál ülve
emlékezem reád
nem is tudhattad akkor még,
én ugyanúgy kiborulok majd
a megsokasodott bűn,
hamisság és hazugság miatt

a kölcsönkapott világ
meg sem terített asztalánál ülve
előttünk az ismeretlen élet
végtelenbe rejtett búcsúzás.

Add meg nekünk mindennapi álmainkat
és ne feledjük őket
add meg nekik mindennapi kenyerüket
vezessen út az Ígélet földjére

s ti mondjátok velem
ez itt az ígéreték földje,
honnan elvágynak a lelkek,
s ti mondjátok velem
eleget tettem-e, hiszen,
mint Isten,
akarom a jótéteményt,
eleget teszek-e, hiszen,
mint ember,
megteremttem a létezőt,

és belül hallom naponta:
Add meg nekünk mindennapi kenyerünket
s gyermekeim,
a halálom után
elmondják talán!
Mi atyánk!... Ki vagy a mennyekben...
Szenteltessék meg a te neved...
pedig nem is hiszik,
hogy jobb lesz nekem,
vagy jobb lesz nekik
ez Eldorádó imám után,

és nem igaz,
hogy boldogok a pesti szegények,
mert övék a szegények országa,
s hiába óhajtják naponta:
Add meg nekünk mindennapi kenyerünket
pedig ez álmuk legszebb része,
mégsem kérdezi tőlük senki:
Jól aludtál? Mit álmodtál?

és fáj, hogy nem segíthetek
a sokaság szegénységén
míg szegények sokasága álmodik velem
s mondom én is velük együtt:
Jól aludtál? Mit álmodtál?
tőlem nem kérdezi meg senki,
kortévesztés volt születésem,
érdemtelen minden szenvedés,
és lehet, soha nem lesz másként;
azt remélem, azt álmodom,
álmodom a halál után.

Ide nem süt a Nap.
Felettünk terül el a város,
s ti mondjátok velem:
Mi vagyok ezen a földön,
azt másoknak köszönhetem,
Ki vagyok ezen a földön,
azt magamnak köszönhetem
Eleget tettem-e, eleget teszek-e
a küldetésnek,
hogyan ember maradhassak
ezen a földön?

Profán imát mondok,
néha egy-egy szavát elejtem
elengedem
gránátalma, könnyező kő,
világot hullajtó idő,
virágot hullajtó körtefák,
egyetlen óra, csöndbe zárt
végtelenbe rejtett búcsúzás,

időben idegen voltam és maradtam,
kinek a kor, az idő idegen
de másként telik az idő idegenben
idebenn időtlen időben rejtőztem soká,
kortévesztés volt születésem,

élet és halál riogat
és bírni kell
érdemtelen minden szenvedést,
mikor a pusztában létezni való jog is
hiteltelen
a pokol nyitott mindegyikünk előtt,
a Föld ígérete nem az Ígéret földje,
de a halál valamikor, valamiért
végül egyenlővé tesz minket
láthatatlan keresztünket letehetjük,
s átcseréljük láthatóvá

a mi kertünk nagyon csendes,
ránk találhatsz, s nem találsz meg,
ide várunk, de nem hívunk senkit,
itt mindenkit egyformán szeretnek,
itt újra emberek lehetünk
talán tudva is,
hogyan emberek lehettünk.

Odafenn

Odafenn az érnél, a felhők között
láttam veled együtt a vakító Napot,
hogyan ragyog,

pompás jutalomjáték az éjszaka előtt,

ennyi volt,
s ennyit egymásnak csak szemünk adott,

s a szívünk kapott.

Lakhelyeim

1.

Hát nem nevetséges, hogy egy ember
ötven körül úgy játszik a verssel,
mint a gyermek-csermely a hegyoldalban
évszázadok óta?

Az viszont érthető, hogy nem figyel
senki e költői szóra,
nem hallatszik el a falak közé,
hó hull a hóra.

2.

Bár messze van a Fekete-erdő,
én is a Duna vizét iszom klórozva,
nem is vágyik az én szívem máshova;
ugyan valamire még szomjazva
élek, itt,
talán, mert innen jól látható
az amfiteátrum romja,
szépen összerakva,
le-fől leltározva.

3.

A műfától nem látni a bútort,
de a pozdorja nem hamis,
a lakás-sejtek mind-mind apró rejtek,
s az angyalszárnyak felakasztva szépen
a ruhák közé, már molyirtva,
majd csak eljő a divatidő,
esetleg átalakítva ugyan, de hordhatók
lesznek. Maholnap belépünk
a 30. századba.

Oh, szeretett, drága országom!

Ma már vagyont jelent: élni.
Tegnap túlléptem a keretet,
vettem egy újságot.
Beosztom, egy hétig olvasgatjuk,
utána két hétig beszélünk egymásnak arról,
hogymit is olvastunk. Mert értelmezni
sokféleképpen lehet azt, amit le se írtak.
Aztán az egyik lapból
a cipőmbe kerül talpnak a kitépelt méret
(itt a tél),
a másik lapból
hajó s repülő készül a lányomnak
technika órához,
a maradék
az asztallap alá kerül,
hogymég végre magasabban legyen, mint a föld,
a tartalék fecni
meg az egérnek, hogymég az is egyen.
Még lehet, hogymég szükség lesz rá,
hogymég ebédre vagy vacsorára
húst is lásson a család.

A szomszéd talán „húsban” jobban áll:
nekik békájuk van.
De lehet, hogymég cserélünk,
nekünk megvan még a küszöbünk.

Rétegek

bezártan élek, hófogoly,
alul, a mélyben
egy korábbi időből itt maradt kőszobor,
az alatt borostyánba zárt madár,
majd a lüktető föld, s belül a lélek
tetszhalott
érzések
megfagyott könnycseppek
rejtetten
szép gyöngyszemek ragyognak
a legbenső sötétben

zárt tér a szívem
nem lehet
nem lehet
ejteni mást rajta
csak sebet

Meghal a nyár

Meghal a nyár, s én próbálom, próbálom,
Hogy ne, s mert mégis,
Meg nem érthetem,
Esőcseppjeim miért apadnak el,
Míg ölemben összefogom a kezem
Sokáig, erősen.

Szó, szó, szó

– Virtuóz szó-játék –

(Ez az írás nem vers. Ha olvassák, kérem, ne úgy olvassák: csak vers a forma.)

Édes Néném!

Utazásom során eljutottam erre
az egyáltalán nem irgalmas vidékre, s valami
különös láz vett erőt rajtam.
Borzasztó betegséget kaptam el;
érteni szeretném a világot,
s amivel minden kifejezhető: a szót.

Furcsán érzem magam,
mintha valaki mássá váltam volna,
másként látom az embereket;
a lázálom és a való világ
teljesen összekeveredik bennem.
Most már jó ideje heverek betegen,
mégis, erőt adott az Isten,
hogy ezt a „levelet” megírjam Kendnek.
Borzasztó, hogy nem tudom,
ez az első levél-e, vagy a kettőszáznyolcadik.
A hely neve, ahonnan írok, Békés – Magyar Rodostó.

A szónak van eleje, visszája,
színe és fonákja,
van sorsa, s a sorsnak van jó és rossz szava.
A szó tudjuk – elszáll,
nem hagy nyomot maga után,
s mégis, a szófullánkok megsebeznek,
jobban fáj,
mint egy méhraj megvadult szurkálása,
sokunknál halálíg tart ez is, az is;
két világ, a szavak világa,
s a szavak mögé bújt világ
egészen mást jelentő szavai;
a kimondott és kimondatlan szavak,
értelmetlen és a rosszul értelmezett szavak
kínozzák lelkemet;
vannak szavak, megmérgeznek sok életet,
gonosz szavak, hitvány szavak, kemény szavak,
sertés szavak, malac szavak,
sértő szavak, sikamlós szavak, szorongó szavak,
tabu szavak, tiltott szavak, megtűrt szavak;

szóval és szóban támogatók; szókorlátok,
bálvány szavak, titkolt szavak, titkos szavak,
szóamulett, talizmán, táltos szavak, talmi szavak,
fogós szavak, szófogások,
szófirkák és jófirma szók,
jóhírű és híres szavak,
banális szavak, homályos szavak,
hátba döfő, elkábító szirén szavak,
kódszavak és kódolt szavak kavalkádja,
világos és sötét szavak,
derűs, szomorú szavak,
daliás és délceg szavak,
gyűjtő szavak, gyűjtőszavak,
szóbomlás és bomlott szavak,
kongó szavak, üres szavak,
sóvár szavak, magányos szavak,
rontó szavak, szórontások,
rangos szavak, szóékszerek,
őrzött szavak, divatos szavak,
rivális szavak, riadt szavak,
dohogó szók, szódongák, szókapcsok, szókacsok,
kapcsolt szavak, kapcsos szavak,
szózavar, szócsere, szóromlás és összevisszaság;
agyonnyomnak súlyos és nehéz szavak,

vannak magad ellen forduló, bosszúálló,
pusztító Kamikaze szavak,
ködösítő, s ködös szavak,
színlelő, tettető szavak, kopott szavak,
szín szavak, színes szavak, szószínek
s színtelen szók; szezám szavak,
igaz szavak, hazug szavak,
színt vallók szavai,
tapintatos szavak, talányos szavak,
megrágott szavak, ízes szavak, ittas szavak,
jóllakott szavak, kifacsart szavak;
szólakók lakható szavai,
meleg és hideg szavak,
merész, megrázó,
felkapott, elhagyott és kihagyott szavak,
büszke szavak, civódó szavak,
szemellenzős szavak, cinkelt szavak,
sminkelt szavak, mixelt szavak,
szavát nem álló álnok szavak;
vannak mesterszavak, szómasterséget űzők
mesteri szavai,
van szófukar és szókufár,
szóvivő, szószóló kimért szava;

indázó szavak, szódorongok,
csillogó szók,
mélyek, kedvesek, szárnyaló szavak,
lázado és békítő, minket lebíró szók;
van a lélek szava, van emberi szó,
a gyűlölet szavai, a sajnálat szavai,
a szeretet szavai,
keresett és keresetlen,
szívhez szóló, szíven talált,
segély szavak, kínos szavak, csendes szavak,
sérült szavak, sebes szavak, sebzett szavak,
süket szavak, sürgető szavak, borongós szavak,
melengető szavak, szómerengés,
csörgedező szavak;

vannak szófaló emberek;
hódító szók, szívfájdítók,
hangos szavak, haragosak,
világot járt szavak,
szép és csúnya, keserű és vigasztalan,
goromba szó; szapora szó, szószaporítás,
szóbőség, szóteremtés; szókoloncok, szóidol,
szóidom, szópanelek, szókavicsok, piramisok,
szókígyók; ordas szavak, szócsikók,
kallódó szók, csalétek szók, csavargó szók,
kínzó szavak, szókalodák,
leigázó, megigéző, pusztába kiáltott szó,
fáradt szavak, ringó szavak, szócsillámok,
játék szavak, szójátékok,
játékos és komoly szavak,
piruló, törtető, gátlástalan, cudar szavak,
lenéző szavak,
szócímkék, címszavak, kitüntető szavak,
tányérozó szavak,
formás szavak, szóformák, deformált szavak,
kecsesek, aléltak, csinosak, kacérok, betegek és
lázás szavak, csintalanok, illó szavak, illő szavak...
szó, szó, szó...

halványak és vágyódóak,
döngő szavak, bolond szavak: szóbolondok;
szózsongás és zsongító szó; ingatag szó,
jós szavak,
érdes szavak, álcás szavak, visszhangszavak,
háborgó szó, szóviszály,
szókérés és kérő szavak,
kerge szavak, szókergetés, szócsavarás,
édesítő, zsémbes szavak, körmönfontak,
óvó szavak, elzárt szavak, áltató szó,

kócos szavak, szókorbácsok,
szófaragás, szóültetés, szóvallatás,
szólelencek, lelenc szavak,
szócsodák és csodás szavak,
szógyerekek, gyermek szavak, gyermeteg szó,
szóporontyok, szókoboldok, szócsaládok,
szókoporsók;

horda szavak, szóhordák,
pogány szavak, szópogányok,
szólobbanás, vallató szó,
csatlós szavak, szócsattanás,
üst nélküli szókotyvasztás, szókovász;
kanász szavak, kínlátó szavak,
szópihék és pille szavak,
csaló szavak, szócsalatás; kritikus szavak;
szótakaró, szófüzérek, szóleletek,
szó leletés, szószületés,
gyémánt szavak, kegyes szavak,
fürges szavak, vonzó szavak;
szómosdatás, fésült szavak,
szóvarázs, szóvihar, szócsata,
szóláncok és láncolt szavak,
szó, szó, szó...
ki lát bele, ki hál vele,
ki él vele, s ki hal bele...

üres, kongó szavak, szóvihar,
borzas, kócos szavak,
kontár szavak – szó-kontárok, kántor szavak;
dagályos szavak és szóapály,
eljátszott szavak,
félbehagyott, elharapott, lenyelt szavak;
szópaletta, szóklaviatúra,
zaklató szó, szó-zaklatás,
szót váltókkal váltott szavak,
sorvadozó szó, szósorvadás;
karcos szavak, szócsapdák;
adott szó és kapott szó,
adós szó és szóadás,
töltelékszó, kötészó, szókincs és szóelemzés,
drágakő szavak,
célba talált és célzatos szavak,
szájára vett és számról vett szó,
kapós a szó a szót kapó száján;
szó, szó, szó...
a Magas Porta is, a leggyatrább írnok is
tudja, sajnos, amit én,
hogyszerre vigéc a szó, és szirén a szó:

Édes Néném, unod tán, hogy ömlik belőlem a szó,
szózene és zeneszó,
abba kéne hagyni már, mert csak
szó, szó, szó...

kitaláltak, eldobáltak,
elveszők és megkerültek,
bűbajosak, gyöngyszemek,
szókorcsok és szógyöngyök, mint ubi, nari;
téltemető ...
szókorcok, mint nő és sors...

szóról szóra jár a toll,
hogyan repít a szóáradat,
köröskörül szótenger,
de megakaszt egy szóatoll;

szópárok és szópára permetez e szótárra,
álnok szók és cserbenhagyók,
borsos szavak, keserűek,
rejtőzködők, köztözködők, kerékkötők;
fűző szó és tiltószó a szófűzők titka, ó,
szíves szó, epés szó,
tisztá szó, poros szavak,
avított szavak, klepetus szavak,
vonzó szavak és szóvonzás, szóficam,
alak szó és szóalak, nyerőszó és szóvesztés,
szótévesztés; cinkos a szó,
vétkes a szó, bűvös a szó, bűnös a szó:
(a szó a bűnös ?!)

vajákos és varázsszók; virtus szavak, szóvirtusok;
szóvírusok;
vannak szózsonglőrök, szóvirtuózok;
szónémaság és szózuhatag,
szóvarázs a szóból élők és a szóból értők száján;
szótoldalék, betoldott szó,
elhordott és széthordott szók, lapos szavak,
csicsorgó szavak, vandál szavak, rontó szavak,
gyáva szavak, bátor szavak, szóval bátrak,
szóban szabadok; szócsere,
forrásszó és szóforrás; szólopás,
szópótlás; pótszavak, kórszavak és szókórók;
tüskés szavak, csípős szavak,
maró szavak, galád szavak,
gyógyító szók, gyengéd szavak,

idegen szók, vendég szavak, élőködők,
honos szavak, hontalanok,
választott szók, szóhasadás, szótapadás,
otthonosan rokon szavak,
szóríme és rím��avak,
hívó szó és hívó szó, fojtott szó
és suttogás,
énekszó és vallomás,
szóhangulat, szókapcsolat, szószedetek, szószékek;
szó, szó, szó...

Kedves Néném!
Mikes szava! Rodostó!
Mintha én éltem volna át, hogy végűl is minden csak
szó, szó, szó...

Az Úr 1733. esztendejéből.

Újra lejegyezve, talán az Úr 2006. esztendejében. Egy Mikes Kelemen alteregó.

Megbizonyosodni

Megbizonyosodni abban, amiben más se biztos,
aligha lehet, de mégis meg kell lennie,
hiszen nem engedhetem, hogy magas
mérceül csak akadályokat rakjanak eléem,
annyit téve egymásra belőle, hogy a végén
ezek a derék legények azt higgyék,
ők valami más bolygón élnek mint én.

Világaim

Mennyi minden kimarad az életemből,
mennyi jótól zár el a sorsom,
mennyi széphez nem jutok el soha,
bár gyakran lesz hajó, vonat,
akár repülő is, ez a pár lépésnyi szoba.

A tepsiben

Horgas ujjak motoznak testemen
először törődik valaki velem.

Az út vége

1.

virágok nevetnek rám
mind illatos
a szél íze mézes
lépte harmatos
s én egyre messzebb megyek
hogy többet láthassak

rám talál a reggel

cikáznak szúnyogok
legyek
a virág lassan annyi
mint égen a csillag
ringó virágtenger

azt hittem
nem jutok el ide soha
ez itt
a boldogság hona!

süpped a láb
a mocsár elnyel

2.

embert rejtő fák
egymáson keresztülhajolva
nőnek
növekednek
gondjaim fölé
a gödör egyre nagyobb
mélye vaksötét
már maga az éjjel
de a fák megfényesednek
gyönyörű fejükre
az ég koronát rak
csillagokból

3.
(Élet-kocsmá)

ez a nap is csak búvirágot rendez
a szerelem asztalán feledés-csokornak
szívünk eltakarva a kíváncsi szemek elől
itt ülünk mi, kik örökké szomjaznak

4.
(már...)

sárga levelet ereget
a sok bőkezű fa
a szél szemünk elé tereget
minden szépet
mi mostantól a nyárból
örökre elveszett

már az ősz ideje ez
eddig szívünkben lebegett

mondom

mondom, a sorsom nem volt rosszabb,
mint a rákoké.
Mélyen a víz alatt éltem,
csak néha sodort partra dagály,
páncélom védett is, oldalaztam vízsodorban,
dögöt ettem, iszapban másztam,
s ezt a kötélhúzást,
ezt a háló-háborút
én sem úsztam meg,
megölnek,
s bizony mondom,
hogy ezt jó szakács, vagy csinos szépasszony
teszi, az nekem már mindegy lesz

Átszakadnak

Átszakadnak régi gátak
s átzúdulok én,
a lázak fölemelnek, összeráznak,
a tét én vagyok csak,
én, s a gátak.

Meglódítanak

Meglódítanak csipetnyi képek,
míg belül lomhán hever a rémület,
aztán fordul a kép, torkon ragad a jaj!
Megvilágosodik.
Ilyen lehetett vajon a kedve,
mielőtt itt hagyta volna e világot,
s elindult egy másik káprázatba Hokusai?
Talán igen.
Én mit válasszak?

KÉPEK

N.N. város látképe

Gobelin

Kiszökött a fiú s a leány halászni
szerették egymást, nem akartak várni,
Rómeót s Júliát ugyanígy tiltották
ők is a sorsuk maguk választották,
a hálók egymásba összegabalyodnak,
fentről a felhők könnyei csorognak,
s míg alul a dzsunkák lassan elmerülnek,
ők magas örömnék szárnyán üdvözülnek.

Rézkarc

fenyő karjával átölel,
s a szél ölébe ülök,
átröpülök a fél világon,
s mégis reád révülök,

megállnak fent a fellegek,
apró bogárként álmodok,
s a fény a tón míg átnevet,
megérezem, hogy miért vagyok,

miből, minek; s a szárnyadon
angyal-csóktól megihletten
múlton-jövön át suhanok,
s a mát őrzöm önfeledten.

Megalomániás barátom

Megalomániás barátom a Zsiráf,
kétszer megköti csokorra nyakát,
de így is nagyobb egy fejjel
mindenkinél.

Táncestély

Zihál a tánc,
a padló dobog, döng, dübörög,
fények villóznak, szikráznak, kihunynak,
sziporkáznak teli poharak.
Körben fehér damaszt,
közbül selyem, brokát, bross,
izzadt homlokok, s nyirkos kezek,
duplázott vonaglás,
meleg rúzsnyomok.

Pillanatkép

Korán kopasz haverom, a Tarhás,
jobbjaival a jósnő címét adja,
baljával meg besöpri ma
holnapi sörét.

Szánnyom

fények nevetgélnek apró árnyamon,
hogyan elhúzódnak tőlem hangos nevetések,
 álmok, lebegések,
s ott hagynak – a havon.
Már kél a Nap,
melege repít a hegyek felé,
a suhanásunk a másvilágba
örök öröm...
 A hó már másra hull.
 Vadul... Alul.

Szirmokat

Szirmokat fojt vízbe az ősz
ezen a hideg, vad, szürke napon,
mint rabszolgákat sújt agyon
a meginduló hegyomlás
az élet
 egy felszikkasztó villanás –
Barbár hősök, az utolsók,
vérvörösek, mostohák,
nem jön értük új tavasz sem,
nem várhatnak már csodát,
 néma rózsák, ostobák.

Egy arckép előtt

Arany hajában meleg szobák
és tavaszi kertek mézes illata,
friss szellők szárnya föld és ég között,
csengettyűk lassan elomló sóhaja,
megborzongó rétek terelte hervadás,
sürgő, gyors neszek, forró látomás;
arany hajában mindig ott ragyog,
mint remény, a fény, a lángosztó Nap;
neki nem árt a jövő százada,
míg engem leбір az elcsorgó ma.

Fényképek

A molnár patakján a forgó kerékről víz pereg
az erdő áll némán, hallgatag,
azt hallgatja, mit mond
a fák alatt
a csellengő patak,
lassú folyású,
majd zuhogó vizét az utolsó levélsajkák szelik,
melyek bejárják a nekik – végtelen utat

a hegyoldalon pirosuló tetők szemeznek
a vöröslő Nappal,
füst húzódik le a domboldalon,
fény hajol a fákra,
a molnár patakjára,
száncsík húzódik a szikrázó havon!

Nyári anziksz

a fecskefészekből három gyönyörű
apró fióka nézett kifelé
a fényes szemekben öröm és derű
– a nyár ízekkel, illattal tele –

minden csivogásuk hajnali mise
az égből hull alá esőszerű
bukdácsol az ágon két apró cinke
éneklő hangú és fénylő szemű

a két sudár villám, a fecskeszülők
nem látják, nem érzik a rossz időt
űzi, hajtja őket három éhes száj

szívükkel tudják, a nyár gyorsan lejár,
a nappalok a nyüzsgést jelentik –
az éjek a csendet újra teremtik

MAGÁNGYŰJTEMÉNY

Kopasz fa

Jelek, jelképek

A Te jeled, jelképed
a Hold és a sündisznó.
Az elbújó, elfogyó és megújuló,
az örök változó,
a körforgás,
mi mindig éltetett.

Én a Napra esküszöm,
bár fél napig bírja csak,
én a Napra esküszöm,
mert az élettől fázom.

A sündisznó, neked védelem.
S nekem? Nem úgy,
az én tüskéim befelé szúrnak.

Így igaz

Századok során gyakran megesett,
csak a nagy emberekkel nem:
érdemei elismerése mellett feledték. El.

Pro-tézis

Mára már az lett az elfogadott játékszabály,
hogy nincsen semmilyen játékszabály.

Ismerős axiómák, avagy autosz epha ismerőseim

Oktalan lámpa!
Állandóan csak égeti magát.
Az árnyék! Megalkuvó dicsérgető!
Állandóan a fény körül lebzsel.

Tele van a... világ!

A világ tele van!
Tele minden járom.
Nekem sem jut más,
akármerre járom.

Levélbomba (I.)

Megjött a küldemény.
/Kibontom./
Milyen fény...

A világ

A világ száraz szalmavirág
elmúlt fényeinek darvadoz
egy hatalmas álom villan
míg könyvben az ujj lapoz.

a fény

a fény az én szívemből árad,
hogyan lásd,
az éjszaka egyszer véget ér!

Átirat

Ember tervez, APECH végez.

Levélbomba /II./

Működik a légi posta!
Égi posta.

Hasán

Hasán egy nyíl volt,
mutatott le,
alatta ennyi: éhes.
Senki szíve
nem lesz oly kérges,
hogy ne adna enni,
ha szegényke éhes.

Ha életed nem sikerült

Ha életed nem sikerült, belőled mi marad?
Nyers, vad, rossz arcú, dúlt lelkű, csúf szavak

Halvágó a parton

halvány honvágó
hol vágó a hon
a halnak...

Levélsruhatár

Nyitva lám a levélsruhatár,
s a barna, kövér göröngy,
érez-e vajon gyönyört,
mikor a fák így levetkeznek már?

Megérzés /?/

Metsző hideg üzen, már véget ér a dal,
rám is az vár, mint rád (emlékezem most),
úgy végződik minden idén is, mint tavaly,
szárnyalni akartál, katicabogár,
de utadat állta ósdi pókfonál.

Az utolsó remény

Az engesztelő áldozat –
a sakkban még létezik.

És a lónak?

/Ha a lónak szárnya van c. vers írójának,
Kárpáti Kamillnak és 5 éves lányomnak/

És a lónak, mért nincs szárnya?
és a madár, mért nem nyihog?
Ha megfejtet, kicsi lányom,
az élet többé nem lesz titok.

Meséket szőttem

Meséket szőttem, ábrándos meséket
hajnalokig érő bolond akarással,
faltam a könyveket, s papírhalmazokat
róttam meg betűkkel –
a világ kincseit égő szemekkel
elszórtam az éjszakában,
és néha, még elalvás előtt
üres zsebeim megtapogattam.

Halálkirály

Ó, csöndes álmok,
ha eljön közétek fényes kalifátok,
bíbor ruhátok felöltöttek,
s fényes szegéllyel, mint soha máskor,
gyöngy-alabástrom trónusra ültetitek.

Sors

Menyasszony.
Menj, asszony!
Menny-asszony.

Jó autóvezető lehetett volna

szabadon választott gyakorlatként
vette be a kanyart

X. tanácskozásról

A ruhatár már tömve volt.
Aktatáskák, néhány kölyökkutya,
egy-két férj beadva.
Kabátok, kalapok, bundák
egymáson. Zsúfoltság.
De azért megkérdeztem:
Jó napot. Hova akaszthatom
az elveimet?

élet-paradox

... mert a testem börtön,
így rács mögött töltöm
ezt a rút életet,
a bosszúm kitöltöm
ezen börtönőrön
– nem egy nagy élvezet,
hogy nincs cseppnyi élvezet,
hiába élvezek
végig egy életet...

A modern, de beteg iskola egy hete

A lányomék hétfőn matekból írtak volna dolgozatot, de elromlott a fénymásoló, így nem készültek el a lapok időben.
Kedden fizikából írtak volna felmérőt, de még romlott volt a fénymásoló.
Szerdán németből, de újra elromlott a gép.
Csütörtökön kémiából, de elromlott a tanárnő (megbetegedett).
A péntek már magától romlott el, hogy nem volt még szombat.

Demokrácia

Mindenki egyenlő önmagával.

A pillanatnyi győztes

az erkölcsvesztes élet

Farkinca mese

Egyszer volt,...

„33” kötetnyi verset
adtunk el egy év alatt,
értitek?!

/a verseket !?/

Sokukat jól szerettem.
A többi nagyon.
Mit kezdenek vajon a világban
egyedül?
Vajon otthonra leltek már?
Vajon hiányzom-e nekik?

Hirdetések

I.

Zászlóbontó kisiparos jó karban levő
vivőeret keres hosszú távra is.

II.

„Örkénytelenül”

Garázsban tartott nünükémet elcserélném
hangtompító nagymamára.

Kinek-kinek

Kinek a szó jut, kinek a dalok,
kinek a Föld jut, kinek a csillagok,
kinek szólhatok, kinek dalolhatok,
kinek a szó jut, kinek a dal/ok.

Y. tárgyalásról

/mese befejezés/

... és addig tárgyaltak, amíg meg nem haltak.

Kisvállalkozás

Én vagyok a porcelánboltos elefánt.

Nem az

Nem az számít, hogy mit mondok, csak az, hogy miért;
azt meg csak én tudom.

Esti program

Eljött a sebek nyalogatásának ideje

Sakkjátszma

Tisztelt Publikum!
A fogam is vacog.
„Lenni vagy nem lenni...”
én ártatlan vagyok!

Ünnepnap

Mindenki elégedett lehet.
A kocsmák ma korábban kinyitottak.

KÉRÉS
egy BIRÁLÓ elé citált személyhez, legutoljára
koppány péterhez:

Sisakot,
Mellvértet és
Ülőpárnát hozzon magán.

DAL/L/OM

Háborgó tengervíz

Én úgy szerettelek

Én úgy szerettelek, ahogy a földi
emberek szeretik egymást:
mosollyal, csókkal, bűnnel és bánattal,
mert létem volt a létezésed
s a magányom veled így megoszthattam,
de megloptak ezerszer az estét rejtő búcsúk
s a nagyhangú reggelek.

Öleltél engem a könnyeid között,
s ha újra ölelnél a könnyű mosolyoddal,
vajon rám találsz-e, vajon megtalálsz-e?
Tudom, szeretni fogsz, ha én már nem szeretlek,
ha majd a rózsák illata a csönd lesz,
s kihalt kertemben harmatként köszöntesz,
ha lesz még könnyed, mit nekem tartogatsz.

Őrzöm

Őrzöm a Csendet és a Lelket
sekélyes kalandok, élvezetek,
elbódító virágillat-mámorok
múló örömei között,

de egyre kevesebb azoknak száma,
kik elhagyott csendjeiket meg akarnák találni,
s akiknek lelkükre is szükségük van ahhoz,
hogyan élni tudjanak.

Vigasztaló szavak

Leéltünk együtt ötévnyi életet,
tüzes pokol volt s a paradicsom,
ölelése csókja mérgezett,
könny-nektárt ittunk pázsiton.

Az örömeink lassú éhhaláltól,
érző szíveink vágytól feketék,
kínjainkat elhagynánk már bárhol,
nem bírunk mi ennyi szeretést.

Kilenc vadlúd míg fönt kereng az égen,
égő éjszakánktól napunk megvakult,
nem kezdünk egy másik földrengéssel,
második kakasszó után meghalunk.

Nem vergődünk túskefolyondárban,
tűzként-vízként egyek maradunk,
kövek leszünk minden vízmosásban,
amit elmondhatnánk, arról hallgatunk.

amíg a remény

amíg a remény éltet napra nap,
elmúló imáink,
s a végzet harcol körülöttünk,
belül reng a csillapult harag;
a szilvakék ég végighasad

Liliom

Szirmaim a kehely körül
e világból lélegeznek
úgy mond szép és álmot hozó
míg egy késsel lefejeznek

Az élet

Az élet szép titok maradt,
az álom csöndes éj,
a vágy születve hamvad,
a szépség nem erény,
a képzelet ösvény a talányhoz,
a szellem magas vagy sekély,
az öröm Tejút a magányhoz,
az ember csügged, fél, remél.

DAL/L/OM

Véletlenül előkerült kották, fényképek.
Hallgatva beszélnek.
Verstöredékek. Üveggolyó.
Őrzöm őket évtizedek óta.
A múltat. A szépet. A gyerekkort.

Hallgatni kellett.
Néha a csönd maga választott engem,
gyakran inkább én, de hallgatni kellett.
Sok ajkamra fagyott mosoly
és rám zuhant csönd,
elmállasztó hetek, összecsuklott napok,
keserű hónapok után újra mondom –
halkan, csak magamnak,
a felkíváncozó, kikíváncozó,
létezni vágyó kobzom, nyenyerém,
dudám, fésűm és fűszálam veszni hagyva is
tíz, száz, sok ezer dalom.
Vajon minek? Hát tudom én?!
Csak! Kell. Muszáj!
Avítt hangom a computer korában
kortévesztés és időszerűtlen, mégis:
a dal időtlen.

Kétely töri meg bizakodásom:
vajon hányan vannak még, kik kedvelik
a dalt, a szót?! /„A dúdolót, az altatót”/.
Romantikusan melankolikus
szomorú és kesernyés,
elvágyódó, olykor kemény a dal,
mi zümmög belül; dúdolhatom –
a csend csarnokában.
Dalom dallom /javítsatok csak ki: dalolom/,
nekem ez tetszik, így,
fáradt szívem két ütemre ver!
Félre harang is így zúg, segélyszavú,
hát siessetek! menteni kell, mi menthető még;
ne mindig az „Enyém” legyen a mérvadó,
ha érték az élet, a mások élete is.

Vajon szavam OTT is hallható,
vagy csak itt, belül a körben, mely burok talán:
a csend foglya, én, magamnak
szólhatok.

/Talán nem minden dalom szép,
bár úgy kellene szóljon,
hogy „tessék” mindenkinek./

Ezredévek élnek bennem öntudatlanul;
ükapám tartotta így kezét, mint én,
apám dalolt keserű nótákat, s rám borultak
esti lombok a csillagok alatt.

Fú a szél.
Hallgatom zúgását
Ő is akkor szól, ha szólni bír,
de akkor mondja a magáét,
közben évszázadok telnek el,
s a szél szava
mindenkinek mást mond.
Dalát mondja, hárfázik az ablakokon,
hegynek száguld, égre tart, aztán elhal,
a világra csend szakad.

Szemcsés fényképek asztalomon,
mutatják a múltat,
végigjárom gondolatban az utakat, tereket;
a ma világa más,
nem lelem a régi embereket,
elköltöztek, meghaltak, elfelejtettek.

Nekik szóltak dalaim, ma értük szól a dal.
A csend világában fohászkodom békességért.
Sok-sok dalom dallom, öregesen,
talán nem mind dal-lom.

Négy Haiku(jj)gyakorlat

Velem maradnál
te, világtalan csillag?
Fényed én adnám.

Egy folt, szakadás,
most láthatatlan élek,
holdfogyatkozás.

Megtörik a fény.
Béka csobban a tóba.
Sás hajlik ferdén.

Tó. Tükröt őriz.
A felszín torzít, az ég,
csend tükröződik.

Sírnak

Sírnak az őszi szelek
mondták a költők,
s az évezredek
eltemették magukba
újra és újra
a történeteket.

Sötét

Sötét kavicsshal rezdül az érrel,
az átlátszó, tiszta víz még nem görgette tovább.
Pára hullámszik föl a fák közt.
A szenvedélyem.
Fényt isznak a fák.
Látják, s élvezik a szél mosolyát.

Áldott

Áldott a fény, mely messze kél, ragyog,
öröknek tűnik nekünk,
kik csak percekben létezünk.

Halottak napján

Egyre többen jövünk.
Köd. Villózó fények.
Ez a jövőnk.
Gyertyát gyújt emlékezetünk.
Mindig többen leszünk.
Élőhalottak
a falakon belül és kívül.
Elmegyünk.

Levél

/Köszönöm a segítséget A. J.-tól
J. A.-ig mindenkinek/

Elfogyok, mint oldott kéve,
szertefűjja gonosz szél,
gaz lesz, eső eláztatja,
betakarja rongy levél,
mint ruhát az égő sebre
mosolyom is fölveszem,
széles képpel jót derülve
„eldobom” az életem.

Nem kellettem, tehát mindegy,
szót fogadtam-e, vagy sem,
kilógtam, tudom, a sorból,
ígérem, már nem teszem.
Amit tettem, s ahogy tettem,
nem tenném bizony soha (?!),
jó dolog, ha itt a földön
a költőnek nincs otthona,
de, talán, mint rongycsomónak
mégis lesz értéke tán

/megtrágyázza majd a földet/,

s kenyér lesz az asztalán
mindazoknak, akik most is lenéznek;
ez mért írogat?
miért akar többet adni,
mint amit kap, ha néha kap?!
Befejezzem, ne fejezzem?
olyan mindegy már nekünk,
pénz, a pénz, a pénztelenség
tönkretette életünk.
Én sírok benn, te künn zokogsz.
Magányom már csak enyém.
Te boldog lélsz, ha pénz csorog,
nekem marad e levél.

Vagyunk

Vagyunk: halotti testünk
Megmutatva,
Vagyunk: jutva örök kárhozatra, míg szárnyal
Köztetek lelkünk.

Vagyunk: sikertelenségünk
Odatapaszt;
A pillanatnyi öröm egyetlen emlékét
Őrzeni élünk.

Vagyunk: ölni tudók,
Egy asszonyért,
S vagyunk: asszonytalan éjben
Halálba futók.

Boldogok

Boldogok a rózsakertek
énekelte kismadaram,
míg kalitból látta a telet,
ablak mögül a hópolyheket.
Együtt néztük a növekvő
toronnyá nőtt szörnyű havat,
vártuk, hogy legyen vége.
Vágytunk a melekségre.
Sosem látta kismadaram,
sosem látta meg a nyarat.
Eltemettem,
rózsavízzel behintettem,
mintha magam tettem volna
boldogtalan rózsakertbe.

eszembe jut

eszembe jut a lányom,
mikor sírnak a kutyák
s bár megdöbbent bolondságom,
mégis tudom az okát,

ő játszotta
kisgyerektől süldőlánnyig,
amikor félt, és magányos volt,
hogyan sírnak a kutyák,

de már nagy a lányom,
s nem utánoz síró kutyát

régen láttam már a lányom

évek óta tart magányom,
s velem sírnak a kutyák.

Hajózni kell

Ó, a sorsot nem lehet becsapni.
Láthatatlan uszályt vontatok
magammal,
valahol megállnék végre,
de nem lehet, hajózni kell
örökkön örökké.

Szállnak a felhők, világutazók,
jönnek a napok, éjek
dagad vitorlám, vihar cibálja
s török gyakran az árboc,
majd csak a vízáram sodor,
eláll a szél, a gondolat suhan
előre, hátra időben, térben:
a lelket is kormányozni kell.

A fájdalmakat megtartom magamnak
a magány virágait,
viszi hajóm súlyos kincseit,
hogycseréljem jó szóra,
mosolyokra, öröme,
s azt vigyem tovább,
mert hajózni kell, merre a sors vet, vezet.

A régiek tudták: hajózni kell!
újat és régít összekötni,
hogytartsa az élet, ameddig lehet.

Egyszerű vágyak

Milyen öröm is kiülni a kertbe, a diófa alá,
míg lágy szellő simogatja arcomat,
a nyári nap fénye áthull a levelek között,
jó hallani a csendet cifrázó madárhangokat

ma már nincsen kertem, nincs diófám se,
az utakon versengő motordübörgést, a megkínzó zajokat
hallhatom akár akarom, akár nem akarom,
szürke hajnalok sápasztják arcomat

messze repülnék, hol még élnek a fák,
hol könnyhöz és örömhöz egyaránt jogom van,
s tisztára az eső mossa arcomat,
hol nem vergődés az élet, van fény, van madár,
hol a szívem míg élek nyugodtan doboghat

ITT ÉS OTT

Virágok, csendélet

A múlandóságról a maradandóságnak

Miért élünk
csend
hangszerek vagyunk
érzünk gondolunk
sárból és sárrá lett
rend
homok emberek
homok asszonyok

Neonvölgyi
lény
üvöltő torok
lelket borzolok
körben s mindenfele
fény
föld fölötti szél
porszem homlokomon

Barokk burok
csend
oxidált torok
kövek oszlopok
rend
fehér s fekete
homok homlokok

Tücsök világ
dísz
nyáresték ege
kiszáradt torok
félhangok felfele
híd
futó és pergő
homok csontdobok

Sövény sorok
váz
elszorult torok
csöndbe fagyott gyász
zárt és árván hagyott
ház
forgószél emelt
homok csarnokok

amikorra odaértem

amikorra odaértem,
a halak már lemerültek a mélybe,
a hattyúk elrepültek a messzeségbe,
így maradtam ott is egyedül,
s csak bennem hegedül valami egy méla nótát
a vizekről, egekről
a magára hagyott csendről,
ki nem mondott, megáldott nevedről

A jég...

A jég és a korcsolyám.
Az élet és én.
Mindig felállni.
És megint.
Kék-zöld a lelkem is.

Sosem tanultam meg korcsolyázni.

Semmi és minden

Semmi nem felelt,
mikor minden azt kérdezte: ki ő?
S a tér ölében szívem verni kezdett,
világra szült az idő.

Fény várt a fehér éjszakában,
csónak és híd a csók és csend között,
s míg testem élni kezdett a régi rend szerint,
lelkem megszökött.

Tudtam, azt kutatják; mi, s miért vagyok?
Halott-e, vagy él már?
S míg körbeálltak ősi életek,
a múlt és jövő közt lebegtem némán.

Vártak. Tán napkeletre megéledek,
s hirtelen szétrobbant minden,
szilánkká törtek hideg szemek,
csak éreztem, és fájt, hogy szempillaként
megrebbenek.

Éltem. Fent, s a mélyben.
Pipacsok selymessége vérem szerteégő bársonya,
lelkem a csillagokról elszökő fény
éjt bejáró vándora.

Akarsz-e...?

Akarsz-e lepke lenni, mondd!
Virágról virágra szállni,
míg a vihar neked nem ront,
hogy elsöpörjön bármit.

Jobb álmodni a boldogságot,
mint sosem találni meg.
Jobb álmodni, mint megtalálni,
de elveszteni a meglelt szeretetet!

Lehet sajnálni, nevetni téged,
hogy életed, egy álmot, ennyire félted.
Akarsz-e lepke lenni, mondd,
mikor ezer virág ezer illatot ont.

Igen, te is csak egy virágra vágysz,
a többi semmi, bár szép mind, lehet,
nem akarsz látni mást, csókolni szépeket,
csak az az egy illat, az vonz tégedet.

Maradj magadban, én is azt teszem.
A burkot áttörni sosem fogod.
S nem kérdek tőled többé:
– Akarsz-e lepke lenni, mondd?

VILÁGOK

A végtelen

A Shógun

A Shógun nagy úr volt,
az álmok gyermeke,
testvérem;
vérem és lelkem
neki köszönhettem –
a barátom halt vele.

És megörököltem a sas magasát,
a sors kötelez,
hogy sorsát követve éljek,
az álmokról beszéljek
süket és néma embereknek.

Belül oly láng éget,
melyről beszélhetnék,
ha hinném, hogy engem követsz,
hogy Shógunod legyek,
élet, halál ura,
ha akarod – az kevés,
szeretni, magadnál jobban...
ha magadhoz ölelsz!

Elég, ha látod,
hogy élnek az álmok,
bennem Shógunodra lelsz,
s ha meghalok benned,
más Shógun leszel,
nem engem követsz.

Üzenetek

Fázom a holdfény ölelésben,
a suhanó felhők oly messze sodortak.
A partok csipkézetére derengve hajol
a tengermorajlás hajnali könnye.
A csönd köntösében
puha fészket lelt a szívem,
hogymegrejtsem a ragadozó nappal elől,
s az omladozó romok között
egy régen élt nép lábnyomát követve
körbejárjam a legszebb rózsabokrot,
mely megmaradt a szerelem illatát árasztva.
A szél megfürdik e csoda-lázban,
s úgy illan el,
hogymegcsókok ragyogását viszi magán
egész' a csillagokig, hogymegott égjen a fény,
és a boldog ragyogás üzenete
lobogjon a messzeségnek.
A hegyek homlokán
ha felkel a Nap,
a lelkem elmerülhet majd a feledés vizében,
s a rózsát öntözzé az tovább,
ki hiszi, hogymegoda-, vagy idetalál.

Megfeszítve

/ars poetica/

Ha lázas álmaim a múltból peregnek,
mint fakó szemek a szakadt zsákból,
s aláhullanak a sárbanyelt út vízereibe,
hogy magukat bízzák
a visszaút meredélyes hangulatán
a lejtő dőlt vonzásába,
éppúgy nem jutnak sehova sem,
mint a körbeforgó órák a halál pitvarán, itt,
ha kezem közé fogom kimúlt szívem másodperceit, ott,
az örökléti réten.

Boldog vagyok, hogy a sokaság engem gyaláz,
mert nem ért semmit sem életemből:
– a szív játékait csak tisztán lehet játszani! –
s a csengő-bongó parttalan zene
minden gyönyöréből csak szellemkezek merítenek
egy kevés fényszeletet – és sugározzák,
mint csillagok az éjben, de nappal is,
csak láthatatlan akkor,
mert a nappal szürkesége eloltja a varázst,
s az álom-miriád tünde valósága
megmaradhat boldog önmagának,
a látó vakok előtt rejtve
mindörökre.

Kék sirály lennék a tengerek felett,
a szelek repítenek,
s a színpad alatt marad, és mégis visszatérek
egy dörrenésnyi vigaszra, mely szabad
minden létezőnek;
halak rebbennek a tükröződés mélyén
honnán a szemek, ha visszanéznek,
tükörképeire rámered, s rámerevedik
a halál.

A suhanás a víz felett oly csillogó magány,
követik százak és százak,
a szabadok követői, mert mind érzi, hogy muszáj,
a sors által így, s ilyenek
teremtett nagy csapat madár,
 suhánásunk, ékkő-rímek,
 tollal bíró díszes hímek,
 árnyak, színek, szárnyak, hangok,
 éjfélt jelző bronzharangok,
s mint az álmok, elrepülnek,
mert az út, az végtelen,
s ha néha mégis földre hullnak,
mint a zsákból bús szemek,
úgy járnak, mint én a földön,
az emberek közt –
 elveszek.

Szállnom kell, mint szél, zene,
mint bolond szavak, mint sirály,
a szabadság a szív zugain
utolsóként megmaradhat
önmagának büszke hang,
s önmagának, mint király,
mint lelket őrző
lélekmentő lélekvesztőn
kifaragott léleklátó
 én-madár.

Találkozások Istennel

Köröttünk a csoda, s bennünk, a vágy:
nem vagyunk egyedül, ha egyedül is vagyunk;
messze és közel ezernyi világ,
minden reggel köszönjük napunk;
Isten maga sem tud szebbet!
látja életem s halálom,
minden hervadás csak fájó virágálom.

A Föld felszíne szilárd megtartónk,
itt élhetünk, mint majdnem szabadok,
lábunk alatt apró porszemek,
elmondhatjuk: igen, még vagyok.

Köröttünk kereng csillag-milliárd,
együtt hallgatunk meglepetten,
messze és közel ezernyi világ
önmagunk ketrece áttörhetetlen.

Minden óra tele van titkokkal,
megfejtani egy élet is kevés,
körülöttünk annyi a tabu,
s a megszokás az újnak szárnyát szegi,
az útvesztő is csapdákkal van teli,
s nem enged át mást az én-kapu,
csak saját álmaink, vágyaink torz neszét.

Az ajtók két oldalán (A Világ teremtése.)

A föld és a tenger kapuján
mikor először kirajzottak a szelek,
még nem voltam kész, hogy útra keljek,
ott játszottam a mindenség udvarán...

sokszor elrepült a lelkem
csobogó vizek partjára pillangónak,
zizegtek a napfény ringatta levelek,
s az esti égen
rozsdás szárnyaim megfestették a fellegeket
vörös feketére
a Föld alattam lebegett...

a sóvárgás volt erős bennem,
úgy éreztem, el kell mennem,
más világok küszöbén túl mást is lássak,
mindegyre csak erre vágytam,
s azt kívántam, legyen társam...

mézelő kertek, ligetek
feküdtek a kapuk mögött,
mikor újra arra jártam,
körülöttem sok-sok társam
velem együtt zümmögött,
aztán egy nap újra kezdtem,
s nem találtam meg a kertem,
elvesztettem az időt...

emberként a kapuk előtt gyakran vártam,
kapuk, ajtók két oldalán
más a világ,
más a talány,
kapuk alatt sokszor fáztam,
kívül, belül más a magány...

a sorsok szétrajzó útjain
kapuk és ajtók derengő árnyai sejlenek föl,
s hogy nyithatók-e, senki sem tudja előre biztosan,
s ha nyílnak is majd, a valóság melyik oldalára?
előttem ajtók sokasága maradt bezárva...

a tavasz és az ősz
virágzó szirmait hullatta –
nem volt sose bekötve
a vágyak édes szája,
az alvók álmait
batáros esték zörgő zablája verte föl,
s míg el nem szálltak az isteni madarak,
egy dal zengett talán a csillagokból
nyitott szájjal bámult utána
izzadt testű ifjú, öreg,
s a messzezengő üveghegyek...

síró ajtók maradtak mögöttem
/néhányikük még nyitott ma is,
mások örökre bezárattak/,
bicegő, fáradt ajtók, kopottak, porosak,
csapóajtók, forgóajtók,
nem nyitható, nem zárható,
létem átjáró rejtekajtók,
huzatos, sötét zugok,
foltos falak közt nyíló
és csukódó ajtók,
lényem darabkáit, részeit őrző,
engem rejtő emlékhelyek,
rejtekkutak, foszlott rongyok,
álombarna nyiladékok;
s az ajtók, kapuk zárt szárnyai,
mert nem repülhettek, engem repítettek,
de én sem repülhettem!
csak mentem, egyre mentem
kapuk között és ajtók között,
és ajtók előtt, és kapuk alatt;
mostanra már mind-mind
mögöttem maradt...

csak a kirajzott álmok burkai lógnak
az ajtórepedéseiben immár haszontalanul,
a megmaradt örömek, mosolyok
kibújtak, elmenekültek a hasadékokon,
a megvetemedett, elmálló ajtók szúrágta lyukain,
a nem nyíló ablakok csillagtalan csendje
őrizte bánatok is velük siettek,
és elmerültek az örök éjszakába:
velem maradtak...

mostanában nagyon vágyom
újra élni az idők hajnalát,
de már nincs remény,
a kapu nyitva áll,

a föld és a tenger kapuján
kirajzottak a szelek,
s a mindenség udvarán játszanom
nem lehet...

maga a létezés fáj néha,
s bár belül rezegnek húrok,
mint szelek és színek együtt rezgése,
valami ősi együtt élése
a természetnek és a teremtésnek,
még mindig nem vagyok kész, hogy útra keljek,
az utolsó kapun átlépjek...

BALJÓS IDŐK A VILÁG MA

Távol mindentől

A szegény lány

(Az Úr 1733. esztendejében)

Az önsajnálat könyve
volt a Bibliám,
én írtam és olvastam – belül –,
mert írni nem tudtam,
nem tanított meg anyám.
Voltunk tízen a putriban,
gyakran ült börtönben az apám,
jöttek más férfiak,
s mert élni kellett,
pénzt kért, és kapott
tőlük az anyám.
Gyűjtöttünk mindent, és kéregettünk...
S ha volt mit, amikor volt,
olyankor ettünk...
De gyakran temettünk.
Két testvérem döghústól halt meg,
egyét agyonvertek a kocsmá mellett,
az árnyékszéken találták ülve, halva,
mellén láncon ott hagyták
az életét óvó amulettet,
Máriát, a szentet.
Szabadok voltunk, de a kör szűk volt,
mehettünk, de nem volt hová,
apám hazajött, anyámnál épp férfi volt,
majdnem megölte mindkettőt,
anyám – egy élete van nekem mondta,
ne menjünk utána, hagyjuk őt –
másnap reggel
törött bordákkal elszökött,
és nem hatotta meg húgaim sírása,
ott hagyott minket apámra,
s azontúl nekem kellett főznöm rá,
s a testvéreimre.
Pár nappal később, éjjel,
apám mellém feküdt,
azt hittem, részeg,
s eltévesztette az ágát,
ez gyakran fordult elő korábban is,
de ő engem akart,
s hiába fájt, amit csinált,
hiába védekeztem,
megpofozott, s úgy lett, ahogy ő akarta,
felül, alul vérzett a testem. Sírtam.
Aztán beletörődtem.
Ő volt az apám,
s csak ő maradt nekünk,

hiszen elment az anyám.
Attól fogva mellém bújt
minden éjszakán,
s én nem féltem többé éjjelente,
s örültem, hogy ő az apám.
Aztán elfogyott az ennivaló, nem volt pénz,
hiába próbált apám bármit
kifogták anyám a Dunán,
Sára testvérnénje adott pénzt a temetésre.
Nem mentem el, terhes voltam,
otthon sírtam,
a temetés után, húgom, s engem
eladott az apám.
Egy éjszaka elvitt minket.
Koromsötét volt.
Bementünk egy házba. Négy férfi várt,
beraktak az ágyba, lefogtak,
húgom csak egyszer sikított.
Nem állt el a könnyem,
sírtam fájdalmas gyötrődő gyönyörrel,
azt éreztem, megszakadok,
folyt a vérem, egyedül maradtam,
elment a gyermek, a gyermekem.
A férfiak eltűntek.
Minket a karján hazacipelt az apám,
s hogy kiabáltam, az utcán,
úgy megvert, hogy még reggel is vérzett a szám.
Ma itt hagyom a putrit,
apám, a testvéreim,
elmegyek anyám után,
már nem akarok semmit,
csak vigyen messze
innen a víz, a Dunán.
Szereztem mérget, már bennem van,
az utat megmutatta anyám,
zsibbad a szám, zsibbad a kezem,
rojtosra kopott az életem
és esőcseppektől pettyezett ruhám,
könnyekből faragott gombjaimmal,
a mellem fölött,
összekapcsolom a blúzt, az inget,
hogy elrejtsem magam a világ,
és magam előtt,
a belül hallott hívó ének
orgonavirág fürtjei között.
Most az önsajnálát könyvét becsukom.
Vajon mi jön a halál után?
Jobb lesz? Megtudom.

(A versszöveget 2006-ban lejegyezte egy hadd mondjuk így Mikes Kelemen alteregó.)

Hajnali rózsák

A halál előszobái

Számos folyosó vezet fel s alá,
ott ödögök, óra, mint körbejár,
kékre dermedt ajtók alatt
fénycsík itt-ott kikandikál,
talán lesi, merre járok,
s én is lesem, hol ragyog,
meleg fények, sárgán, árván,
megkérdezik; miért vagyok?
És a választ a kék ajtók
tudják rajtam kívül is,
hideg szívem ott marasztják,
tán megáll magától is,
benne tű, kés, vér, tövis –
felráznának még utolszor,
az élet hív, az életért,
de csak élni, feleslegként?!
a Halál int, s az Élet ért.

Számos folyosó vezet fel s alá,
s én ott ödögök, az óra, míg körbejár.

hűlt idő

hűlt idő, még nyoma van,
de olyá lesz, mint én leszek,
emléktelen, nyomtalan,
vigyázz, kedves, te vigyázd,
ha bír még szíved, levelem,
találkozunk a halálban,
ha akarod, te, velem.

Kit siratóra fogott

Kit siratóra fogott a kard előtt
a remény, hogy élve megmaradhat,
megmenekült, és elmondta a papnak,
s a székesegyház még aznap összedőlt.

Dalnokok találkozója

Az álmok elszakadnak, elapadnak,
feloldódom a semmi tengerén,
a múltat elveszítve a jövő gyermekeként
újra hallgatom az éden madarait,
hangtalan dalokat a holtak mezején.

Urak, emberek, világok

holdvilág királyok az éjféli órán
elteázgatnak álomrét hűvösén
egy üstökös suhan át az égen mögöttük

a pénzvilág királyok az utolsó órán
elkártyáztatnak elegáns hűvösen
valami átzuhan az égen mögöttem

az utolsó vacsorát megettem

Egyszer régen

Egyszer régen

bordó egeret festettünk mamával, sovány volt
és bennem cincogott,
a lépcsőn fodros ruhájában egy égőszemű
galamb ballagott,
virágokat lengetett utánam
a meg nem értett hűvös délután,
akkor jártunk temetőben először
anyával ketten, át, Óbudán.
Mentünk. Az út meg ott maradt.
A virágokat morzsoltam kezemmel,
a koszorú meg tűrte, anyám is, hallgatag,
hogyan odaértünk /végre/,
már csak a zöld volt, s a szalag,
s én alig vártam, hogy visszamenjünk Pestre,
belül tele félelemmel,
s elmúlt a délután, majd leszállott az este.
A villamos nem járt, az ágyúk dörögtek,
fejünk felett a csillagok követtek, üldöztek,
s hogy hazaértünk, az első dolgom volt
átfesteni azt az egeret,
már nem is cincogott bennem,
s talán boldoggá is tettem,
hogyan ettől fogva szürke lehetett.

Februári vers

Letépett virágok távolába hinti el
az illatot az idő- emlékezés.
Az élet lassú, megrémült szakadás,
lusta remények a napszakok
s a felragyogó fű között.
Kilengenek a fák az utca fölé,
levágják ág-ölelésben fészkelő álmait.
Az a néhány galamb a fák közt
fészkek nélkül tavaszra elhagyja a szívem.

Fehér ragyogás

Csend. A barna levelek fehér pehelykezek alatt
végre alhatnak. Elpattannak halott ágak,
s a vizek lassan már nincsenek.
Jégbenyelt világ. A csend lebeg.
Majd hirtelen szelek csattognak föl a csúcshoz,
s a hegy fejről
cserregve hullnak alá –
lavinadübörgéssel.
A szeretet szeme még felnéz a vak éjre,
hogyan elaltassa a csillagokat...
Elmúlunk talán – hamar.
Eloltott éj. Nem ragyoghat.
A csend vacog csak.

Ahogy

Ahogy kiszakadnak belőlem a sorok
– mind a létnek percei –
megvirradó éj násztáncot lejtő fényei
szívemet tépő vasmarok
– oh, mondjátok meg nap, hold, csillagok,
meddig bírom még az ostromot?

A halál után

Fehér csók
fény ígézte lelkem
fel nem fogható
hogy miért én
egy édes
az érdes modorom is
megbocsátva
széle-hossza nincs világban
helyt kapott
fény ígézte lelkem
a fájdalom
ég
és nem fáj mégse
a kín
fehér csók
végtelen
titok

a meglelt...

Napokat lépett át tekinteted
– a múltból múltba át –,
míg eldobott szavak peregtek fücsomókra
a megkapott élet lázálmái közt
a megfakult esték árnyai alatt,
hol a sosemvolt érzés bíbora fakadt –
napokat lépett át tekinteted.
Szárnya nőtt most minden holt madárnak,
dalra fakadtak a kerítéskarók,
a csilingelő vadvizekben
ott fürödtek a rég eltűnt feketerigók,
hogyan énekszavukkal
– mit rájuk a sors kirótt
elzokogják
szívük dallamát,
s ellebegjék emléktáncukat,
rég volt napjaik álmait kínálva az égnek;
az elkorhadott tuskók lombot emelve
lágyan susogtak fényes levelekkel
napokat lépett át tekinteted
belekapaszkodva a meglelt szeretetbe;
a sötét éjben feledett árnyak
mindegyre vártak egyetlen hangért elepedve,
s a dermedt csöndben merengtek, félve a halált,
lassan, elmosódva ültek a sötétség ölébe,
titkai között elveszejtven maguk,
s a halállal magára hagyták
a sorvasztó magányt, s az ott maradt,
mint betemetett kút,
mert hiábavaló volt a várakozás,
a későn jött bíborfény most ragyog,
ami halott: az éj, a csend, a múlt.

a hó temette

a hó temette üszkös házamat
a gerendák még lógtak fél napig
kezemben volt az énekesmadár
a szél élezte széles ráncaim
a fázó ég meg folyvást reszketett
fehér porhótól megvakult a szem
a fáradt lázadó szívem
lűktetve szórta fényes cseppjeit

fölöttem állt a gyilkos és gonosz
embernek látszó de embertelen
s kínom élvezte élvezeteg mosollyal
piroslott már a hó is mellemen
lassan elcsorgó véges életem
mosolyt csalt szája szögletén
kedélyes képpel nézett hallgatag
a gerendák lehulltak hajnalig

elrebbent tőlem a kicsiny madár
a szél jegelte széles ráncaim
fölöttem szállt egy másik madár
az ég csak szórta fehér pelyheit
nem fájt többé az elborzasztó jelen
szemem kékjére csorgott
a véges idő s az örök végtelen

Gyász

Szemük bár nyitva, örökön alszanak
a szívükben megfagyott madarak,
bár elvadászgatnak fiókáikért
– az életért adják, mit az élet kér –

és az égből egy-egy pillanatra
múlt idézve nyár emléke ké kell,
a boldogtalan jelen mindjárt visszatartja,
és e jaj!-tól gondriadtan szél kel

fátyol ruhában lepkék menyegzőjén
tarka virágok szórták illatuk,
mostanra az erdő lombja elkopott,
a mezők tarkasága megfakult

körben az ég szürkés szegéllyel
összeköti a nappalok fonalát,
csak a hűvös éjek jelzik az őszt,
mint megannyi, jót feledő „hű” barát.

A dombok fölött tűzrózsaszínnel
elmozdul az égen a fénytermő Nap,
lilás virágok dérlepte mezőben
fejüket lehajtva állnak, hallgatag.

Parlando

Még zöld
az út menti lomb,
karjaikkal rezgetve
rengeteg sustorgó
szitáló levelét
a messzeségbe húznak
vágódó jegenyék,
foltokban hullámozó fűtengert
renget a sok őrt álló domb,
a hegyeknek tart a szökdelő szél,
a halmokon fel, az égre,
a hegyek peremén túl,
hogyan alábukjon, le, a mélybe,
s vágyaim követik.

Még zöld az út menti lomb,
átborzong a tájon
a nyárt vágyó remegés,
izzó szenvedélyünk
felváltó feledés
a párák között,
az estékben borong,
de már az ősz topánja surran
mindenfelé a táncteremben,
hol valaha
kanárisárga billentyűkön
játszott a tavasz,
s kecses ujjakkal tartotta
a hóvirág fejét,
a télnek intve búcsút.

Fények remegnek
a csillogó fákon,
az esőfelhők puha árnyai
felettük lebegnek,
ízes illatok lopóznak
édes csókok
és forró éjszakák köré,
hogyan elfeledve
vesszenek a világba,

néhány tréfás napig
áldott boltozatként
marad még zöld
az út menti lomb...

Megőszült az út menti lomb,
hóval lepett minden halom,
az út, a hegy, a domb.
Csenget a szán,
az idő fogatán
álmaim
a téllal tartanak.

Decrescendo

Múlatom a sorsot.
Kedveszegett napok, éjek az ajtó mögött.
Előtte fázón, a holnapok.
A küszöb figyel.
A tűz nem lobban fel...
A pohár porosan is érzi, hogy hatol belé a fénysugár.
Ő marad megfakultan, örömtelen testtel túri,
hogyan a fény megtörten suhanjon tovább.

/1988./

Halottsirató

I.

Áttetsző víztánc
eltűnő buborék idő
múltór holdkő

virágharang rezgések
mindent beborító szirmok
lebegő árnyékvilága

fényszegte látvány
középre terelten
tűzléptű
mindőnk
gyönyörűséges gyönyöre
a bálvány

II.

kapál lábával, göröngy, por röpül,
világpusztulás, körben szemek, a félelem
két pántja feszül roppant erősen
sárga, narancs, vörös rebbenések
álmok, kínok körbe-körbe
s hiába fáj,
a cél elérhetetlen.
Ami várja, a halál.

Felöklelné, ha szemben állna vele,
a legerősebbet is, de a kecses szellő
csak játszik vele,
nem, az erő nem győz
ma, csalfa rongyok, képmutatás,
riszált leplek elkábítják, megzavarják,
tovatúnt az önbizalom,

már csak van,
saját világába
sosem térhet meg többé,
egy pillanat, tán jobb is így,
s már nem számít semmit semmi.
Bika volt. Ledöfve. Jöhet a következő.

Mennyi

Mennyi „ha” és mennyi „hát”,
„talán”, „is” és „meglehet”,
hús és vér helyett – úgy tűnik –
néhányan, mintha csak
ettől lennének emberek.

A félelem árnyai

fekete ének pirosuló ajkakon
tábortűz körül táncoló árnyak
az égre mutatnak
a földön hadonásznak
addig
míg el nem jön a hajnali irgalom
de addig még sok-sok óra
riasztja meg a szíveket
lehet
a sötét ég alatt nyögő erdő
tébolyult jajszava
újra és újra
elrémíti a szíveket

sírnak a lángok
és a szél szikrázva cifrázza
pattog ropog a tűz hamvadásig
halkul az ének
körbe kereng
a táncosok árnya
a félelem

Míg barátom

/Gyimesi Lászlónak/

Míg barátom járt
a SZÜRREÁLba
minket neveltek szocreálra
ott ültünk néha nagyon bután
s nem értettük
mért nem nyerünk
sose a Humán Kupán

Nem is volt az vigasz
hogy
nem volt semmi igaz
az „okos” szocreálba
míg barátom
csak járt-járt
a „hülye” szürreálra

Így történt aztán
hogy ő lett az ember
mi meg a tenger
– Kedves Olvasó!
ki e „tenger” élére áll
az sem nem szoc-
sem nem szürreál
hanem a Mester
ha majd egyszer
/végre!/
regenerál

Mai világ

/Eszék, Groznij, Srebrenica, Glamac, Dubrovnik.../

Itt, hol
egyre többször ágyúlövések mérik az időt,
autó, vonat, pisztoly; elnémult emberek,
már nem is elvétve arat a halál,
férfiak, nők, házak oldalán fekete sebek.

Itt, hol
a fák zúzmarásak, s a túlvilágról
a fák zenélnek /akasztófa, sírkereszt/,
a holt lelkek egyedül,
egyedül azok nem félnek.

/Itt élünk mert megszülettünk,
s meghalunk mert most születtünk/.

Vetélkedő földlakók

Vajon miért a gyűlölet
lett erősebb a szeretetnél,
nyerhetne is e vetélkedőn,
de csak a második hely az övé,
mert mindkettőt
tengerként szorítja össze
a közömbösség.

M. ország 1991-

Nincstelen hajnalok sokasodnak
a bánat köldökszínórajain,
s a hajnal nincstelenjei
az üres éjszakák után
zsinórt keresnek, mi el nem szakad,
hogyan elszakadhasanak végre a földtől,
legalább a gerendáig.

Rendnek kell lenni!

A kislány mamája kidobta a gyermek
elpiszkolódott, gyűrött rajzait,
a koszos, apától kapott alvómaciját is.
Vett persze a gyerekek egy másikat, szebbet,
de azzal már nem aludt a kislány.
A mama mindig tisztán, rendesen járatta
a gyereket. A Rend volt az úr.
A ruhák között, a könyvespolcon,
az esti lefekvéskor.
Ami törött volt, szakadt, szemétté került.
Apuka igazán nem szerette anyuka rendjét;
nem volt rendes ember; a Rend sem tűrte őt;
elváltak. A gyermek öt éves volt ekkor.
A továbbiakban anyuka pótolta apukát is.

A kislány nagylányként megszökött
otthonról. Azóta senki se látta.
Rendetlen dolog volt tőle.
Anyuka továbbra is rendet tart
a ruhásszekrényben, a polcokon,
az esti lefekvés is rendben zajlik le.
A nagylány ruhái kimosva, kivasalva
a naponta letörölgetett kofferekben
feksznek a folyosói tárolóban.

Beszélgetés a világról

/még szabadon/

... és különös lények születnek manapság is,
félíg macska-, félíg kutyafejű kígyók.
Roppant erősek, össze tudnak törni bármit és bárkit,
felfele nyalnak, lefele ugatnak és harapnak;
még a földszinten is megy ez nekik.
Néha ezek a kígyók egymást is kiszorítják
a hatalomból, talán azért, mert némelyikük
néha mérges is, de gyakoribb, hogy inkább
összefonódnak, összefognak /„mivel mindenki egyenlő,
csak vannak egyenlőbbek”/, akik inkább egymással
tartanak össze a többiek ellen. Igaz, néha
egymásnak is betartanak, az első száz millióig,
vagy első vérig, vagy az utolsó cseppig, de ha
néhány milliárd összejött, már nem /is/ törődnek
azokkal. akik éhen halnak.
Folyik a „népi játék”: én téged segítelek, ha te
segíted őt, ő meg engem segít. Van még néhány ilyen:
Ő kiválaszt, te választasz, én kiválasztott vagyok,
aztán cserélünk. Te kitüntetsz, én tüntetek, ő eltűnik.
A látszat, a látszat! Kit látsz, kit látsz?
és te kit látsz meg?! Itt a kosár, benne vagy?
Megy a tisztség vándorútra...
Az úri tisztesség nem is adja
tovább, jól megtartja,
ráül, fogja, nem engedi; övé, övé! s ha nem bírja,
segít a slepp is... Na jó! Ha megnyerte, hadd vigye!
Jó is ez a demokrácia. Ez a jó demokrácia... Persze.
Ha egyszer a demokrácia jó!... Ha ez a demokrácia.
Te is úgy látod?

Nézd! A szemtelen! Azt mondja: nem!!!
Fogjad csak a fehér botodat tovább, amíg azt is
el nem veszem tőled!?

**A sarokba állított
rossz-kis-gyermek
játék-szoba avítt-absztrakt
gonoszkás szomorú
fekete szobra**

Portugália-rab

Szökell

Szökell a friss patak a méla nagy kövek,
a sziklagörgeteg felett, körül, alatt.
Örült a néma ág, a táncos kiscsikó,
a méh, a kis rigó, a réti vadvirág.
Előre, fuss, szaladj! Ma látott csöpp gyopár,
elér a tél, a nyár: te játsz, s vidám maradj!

Aréna

Fák sugaras arénája,
gyökerek és a lomb között,
pajor, szú, hernyó és tetvek,
hangyák, vakond, katicabogár,
különféle madarak küzdőtere.
Ki győz?
A taps, az 'olé' végül is elmarad.
Felsőbb utasításra
a motoros fűrészé lesz
az utolsó szó, s a győzelem.

Kőrom-világ *

/In memoriam Krúdy Gyula/

Úgy élem a mát,
mint – ruháját kinőtt gyermek –
árva éjszakák, sodródó szavak,
sápadt kis dalok, bolygó gyertyaláng
– a megcsuszamló idő-suhanás
apró álmait őrzöm
a halál küszöbén,
az elhagyott labirintus falának
kopott rajzai közt,
hol a végigrezgő fények
gyakran eltűnnek, de mindig visszatérnek,
úgy csordul és fáj a bennem zengő ének,
melyet mélyen és árván és félve hordozok,
tán örök némaság ölel, és ósdi palackba zár,
de az üzenet
a lelkem mélyén egyre ott dadog.

Összefonódott fények, árnyékok,
a múlt világa íriszemen,
szemem pókhálós ablakai
befejele néznek,
a Múlt falait fürkészik
a múlt falaiból,
hol csendre lel minden csalogányom,
daltalan napjaik így múlnak el,
vigasztalan, fájón;
vajon valaha is voltak-e szépek
e kőbevésett szárnyas teremtések,
vagy csak a képzelet szépíti meg
a régi emlékeket e jeltelen világon?!
a kőbezárt, sós ízű szavak fuldoklanak
a mindent gurgulázva elnyelő romok alatt.

Szálló por a régi út felett,
hol elvadult a táj, és néma, vad kövek
hevernek egy érintésre várva,
hogymint újra éljenek
mint az első nap, a teremtés idején,
úgy várom én is a szellők halk neszt,

hog elzenghessem végre mindőnk életét;
alant, az ernyedő délutánban,
a körbeforgó, sodródó vízen
az álmok ellebegnek,
az emléktenger partján
a fénylő kertek némasága tapad a tájra,
 megtörhet-e vajon a varázs,
 és kővilágom egyszer élni kezd,
 s csalogányokkal lesz újra tele a kert;
hisz érzem, most is,
virágzó hársak a fejem felett
szívem ütemére lengenek,
de a virágzó ágon frissen hullt hó zizeg,
s a megfagyott bimbók,
mint megperzselt szívek,
holnapra lehullanak.
A falak újra magukra maradnak.

Míg kanócaig nem ég,
bolygó gyertyaláng világít,
sápadt kis dalok, sodródó szavak melegítik,
de minden árva éjszaka fázik,
fázik a szívem, a kert, a rom,
egy napon becsukom pókhálós ablakom.

* Kőrom-világ (Általam tanított gyerekek kérésére született meg ez a vers, a Szegény gyerekek a szigeten c. Krúdy írás több szavának felhasználásával.)

Repülni?

– Repülni? Semmi az! szólt a kis veréb
a fecskefióknak, és ugrált a porban egy sort.
Leszállt a többi veréb is
a nagyderekú diófáról,
kergetőztek, magot leltek,
szokás szerint veszekedtek.

A fecskefiók gyorsan megnőtt,
anyja egyre tanította,
mindig bátrabban repült.
Egyik nap a kis verébbel
szembe szállt a rét felett,
mind a ketten már erősek,
s leültek a bodza ágra,
fejük felett síró nyárfa.

– Látom néha, jól repülsz,
bár a táncod olykor nyers,
és csak olyan, a szokásos forma,
ha nem haragszol mondta a veréb
veréb nyelven.
A fecske csak nevette.
– Gyere a diófához hívta
mérgeesen a veréb, ott lesznek
a többiek is, ott mutasd meg, mit tudsz,
s majd eldől, igazam van-e?

Elszálltak a diófáig,
a sok veréb nézte, hogyan száll a fecske.
Az pedig csodálatos nyolcasokat írt le,
bukórepülésből felcsapott a magas égre,
a szellőkön lebegett, s csivitelt kedvesen.
Odaröppent végül a veréb elé
boldog szívvel, hogy lám, megmutatta,
mit is tud.

A verebek összesúgtak.
Kigúnyolták könnyedségét, kecses ívét,
csengő hangját, sötét tollát, merészségét,
s felszálltak, hogy elűzzék.
A fecske gyorsan és sebesen szállt,
nyomába sem érhettek,
s a verebek
diadallal visszajöttek,
vén diófaágra ültek.

A fecske ekkor visszaszállt,
és szomorúan kiáltotta:
– nem érdemlem én a bántást!
más vagyok, mint ti, tudom,
szépen szálltam, megmutattam,
értsetek meg, azt akartam,
de ti engem nem értetek!
Kesergek is, búsulok is, bevallom,
de hát minek?

Csiripeltek és dohogtok,
törvényt ültök
s morogtok,
s mert más vagyok, kigúnyoltok;
jól táncoltam, szívből, szépen,
csodát láttatok az égen,
s míg engem a fényben láttok,
ti két lábbal ágon álltok,
még sincs bennem csepp se, harag,
hisz mindőtök itt marad,
míg én messze, délre szállok.

Ifjúságom ideje

Összegezzünk és belekapunk apró dallamokba,
a csönd ezer fajtáját próbáljuk végig
fokonként, apránként,
félénk fényeket tapogatva,
a valóságot, éber álmodásokat zárunk el
magunkból kicsordult nemes penésszel
a múlt pillanatokba.
Zajokat, hangokat, ízeket simogatunk,
almaízű álmokat teregetünk idegeink lugasában
napfényre, szellősuhogásra, a füstös szobák
italszagára bízva,
kilúgozzuk napjaink a célok árkádjai alatt,
hogyan korhely érzelmeinkből és virágokból font
szárnyainkat kibonthassuk
kis világunk fölött
tűzzel, röpüléssel...
A kétely, a félelem pőréné tesz,
s ha elveszítjük önkínzó magunk kutatását,
a többé válás lehetőségének kínjait,
vagy álarcot ragadunk és fölragasszuk,
vagy elsodródunk, fél mosolyok
és fél bánatok megkeserítését érezve
magunkban...

1970/1997.

A vágyaink vezetnek

A vágyaink vezetnek.
Állandó zsákutca;
nem erre, nem erre.
De bárhova nézek,
nincsen út semerre.

A nevem: Kőszikla – vagy más?

Honnan jönnek egyre még e borús napok,
lelkem napjai,
kagyló tengerzúgás estéim
morajlással kísért hullámverés,
dagálykor vert, s vízzel majd ellepett,
apálykor kiálló sziklám
meddig bírja még

És jött egy árny –
mint falevél, könnyű pókfonál,
a fény körötte szikrázott,
hogyan fájt a szem,
hogyan hunyni kell,
aztán a könny segít –,

és ellebeg;
Vajon ki vagy? Úttalan utadat honnan járod már,
s merre, meddig még,
mit látsz a világból, a világban,
mely e helyről nem látható,
miért nem segítesz, miért nem szólsz?
mert hozzám a hallgatás öble tartozik?
Nem én akartam, s nem így,
a magány bennem lakik, s ha nem lenne,
én se lennék,

mit ér a büszkeség, az átértett világ,
ha a semmi földje van mögöttem,
s a már nem létező illatok
csak bennem élnek, mint egykori virág-imák.

Ha a szó, a buborék, az oxigén elfogy lassan
a tenger alatt,
sziklám egyre süllyed, a víz dolgozik;
örzök egy oly világot, mely
rajtam kívül nem volt, s nem lesz,
az élet, a halál antivilág, bennem
együttessen létezik,
formátlan forma, szabályt elvető szabálytalan,
miben a semmi és a minden
egyszerre van jelen,
s ezredszer is érintkezik – a megsemmisülésig,
s tudom, a világom és én, a szikla,
avított-absztrakt, mint e MA,
tenger mosta szél faragott szobra.

Fájt a lábam

/Előszó változatok

1. Ne taposs a kövecseden,
hátha szegény Kövecs 'Eden'.
2. Ne ugrálj a kavicsodon,
talán ő is Kavics Ödön./

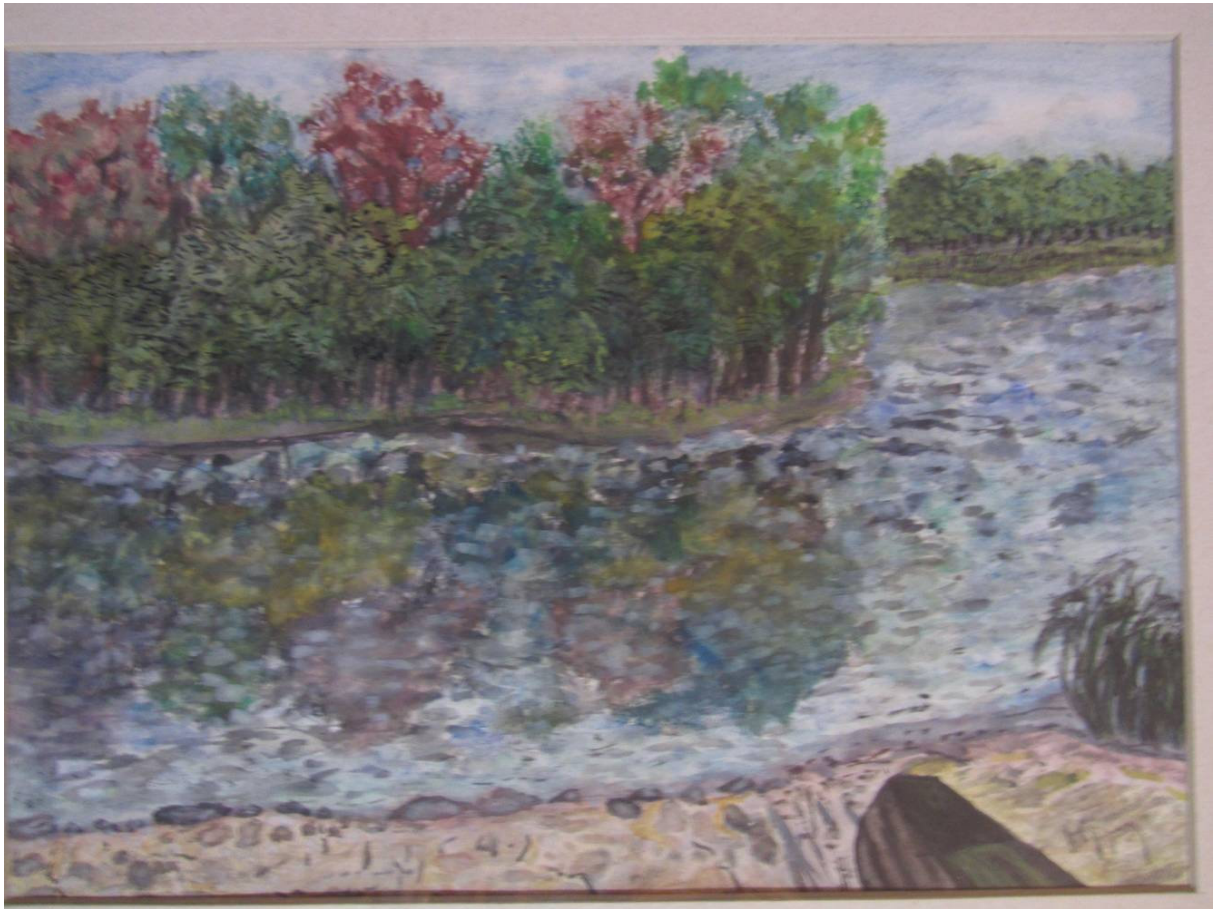
Fájt a lábam, szúrt a talpam.
A cipőmet levetettem. Belenéztem.
Bajszos, kalapos, kardos kis emberke nézett vissza.
– Jó napot. Ki lakik még a cipőmben?
– Kavics Ödön, tisztelettel.
– Mit keres az én cipőmben?
– Erre jártam, belenéztem.
– Na, de nagyon fáj a lábam. Velem érez?
– Sajnálнам, de nincsen lábam.
– Csakhogy Öntől fáj a talpam.
– Jól rám lépett, belemartam.
Különben is, hagyjon békén,
menjen inkább, mint rég, térdén.
Figyelem már jó ideje, itt élek már ötven éve,
hog्य csámpázik reggel, este.
– Na, de kérem! én nem kértem,
hog्य lakjék az én cipőmben?
– Ott a másik, azt használja,
abban lakik a volt nejem,
lépjen csak rá, ne sajnálja,
hadd zokogjon őnagysága!
– Szépen kérem, menjen tovább,
máshol végezze a dolgát.
– Hagyjon engem, nagyon unom,
hagyjon békén, mert megszűrom,
ezentúl majd ebben élek,
itt építem az új fészket,
asszonyt hozok ez új házba,
maga menjen... új hazába,
ahol nem fáj, mint itt, lába.

Felemeltem a cipőmet, s kiráztam a kerti útra,
kiráztam Kavics Ödönt,
hogy így tárgyaljak majd vele,
persze azért, tisztelettel.
De alighogy kihullott,
bajusz, kalap, kard lehullott,
s nem találtam meg kavicsom.
Hanem azért bosszút álltam,
a kerti útra, ahol előbb,
a másik cipőm is kiráztam.

Önvallomás

Törött játékok, fél macik, lógó fejű babák,
kerekek nélküli vonat, képeit vesztett mesekönyv,
szám nélküli dobókocka, néhány magányos dominó,
játszani nem lehet velük,
csak vannak,
megmaradtak,
az elveszett gyermekkor őrzői;
mások ezeket kidobják, amint kinőtték maguk,
kartotékokkal, adatokkal van tele
szobájuk, asztaluk,
kidobnak minden olyat, ami rossz, avult,
újakat vesznek majd a gyerekek,
persze, az is elromlik három nap alatt,
s majd ezek is porosodnak egy darabig,
mint, bár nem utált, de unt játékok,
mint a végállomáson veszteglő vonat,
mely hajtóerő nélkül maradt
/akár az életem/
s a gyermeki kéz más játékokért nyúl.
Csak később fognak kísérteni
a gyermekkort idéző emlékképekként a
törött játékok, fél macik, lógó fejű babák...

ÖNÉLETRAJZ HELYETT

A sziget

A ködök, a hajnali ködök...

Csodálkoztam, ha kék volt az ég,
és én munkába mentem,
mert hozzám jobban
illett
a szürke borongás,
ha a nap vöröse meg szemem vezette
a fák között,
abból tudtam, hogy itt a nyár.

Míg gyermek voltam, a nyár volt
mindenem,
a Balatonnál, a hegyek között, hajnalokon
kiosontam, hogy lássam a kertet
napfelkeltekor –
AKKOR értettem, mit mesél a szél,
miről cseveg a víz,
a rigó mit dalol.

Megmosolyogtak, vagy kinevettek, ha meséltem
néha arról,
mit hallok, mit mond nekem a föld,
miről zúgnak a fák, s én szégyenkeztem,
dús fantáziám, a képzeletem, ahogy szidtak,
olyan volt nekem, mint másnak a boszorka;
félni tanítottak önmagamtól.

Elfojtottam a közlési vágyat,
s csak belül szerettem tovább a földet, a fákat,
a virágillatot, a zápor szagát;
hajadonfőtt jártam,
s betakart az eső, s velem suhant a szél
messzi távlatokba,
csendes álmokat, örömet adott,
hogy messze jártam gondolatban.

Kitárult a világ előttem,
öt mondatból megismertem embereket,
láttam és éreztem a mindenség titkait;
a zene lelkét simogattam;
felszívtam magamba minden gyönyörűt,
mit ember érezhet, ha él azzal,
mit az élettel kapott.

/A zene, a vers, a természet együtt
harmónia,
öntörvényeik egymásért valók:
nekem a természet verset és zenét adott,
s a vers, a zene, szavával szólt
a természetről,
és bennem együtt volt az élet.
Hozzám tartoztak, hozzájuk tartoztam/.

Rímeket diktált az est, hangokat búgtak
a csillagok,
s a házak ablakain a fények, mint dallamok
aludtak ki, egy másik vággyal,
az álmokkal suhantak új iránnyal
a nappalok elé.

Gyógyszert gyártottam álmomban is néha,
kénsav szagát szívtam, mint nappal,
hegedültem és álmodoztam,
és csodálkoztam, ha kék volt az ég,
és én munkába mentem,
mert hozzám jobban illett
a szürke borongás.

A ködök, a hajnali ködök, hogy leszűkítik
a világot...

Platánok

Platánok hullatják levelüket –
apró forgószelek jönnek hirtelen
– hullok, mint szárnyaszegett madár hull a mélybe,
mikor az előtttem levők arca távolinak tűnik,
s a szerelem sincs velem –,
az embereknél ilyenkor felgyúlnak a fények,
gyertyák égnek,
az egymást szeretők összehajolnak,
a másíknak némán is elmondanak mindent.

Hervadó rózsák lehajtják fejüket,
a szirmok színüket vesztik, leválnak
– az ősz tesz barnává minket is,
szépek, némák: az egyedül levők
országának polgárait; meghalunk –
pedig a születés öröm volt, az élet is;
ha megláttok minket, csak annyit mondtok:
– Platánok hullatják levelüket.

/1980./

Jönnek

Jönnek a dolgok egymás után úgy, ahogy
– akartam? nem akartam! –,
de tudtam, hogy jönni fognak,
s hogy hogyan fognak jönni egymás után, tudtam,
s úgy is lett minden.

Törött hermák

Törött hermák, elorzott isteni edények
földre temetve, kövek között,
elrejtve a múlt repkényidő indái alatt,
az erre is, arra is vezető ösvények, hegyi utak
és a sziklák verejtékező üregeiben,
a felvidék tornyainak romként megmaradt
emlékezetében,
s minden kiszögellés mögött ott lehet
elrejtve a megrabolt Isten fellobbant haragja,
s a gőg,
hogy ő akarta így; nem büntet tehát!
Hellász elárvult hegyén csak néha lépeget,
de lehet, *e r r e* többé már sosem jár,
s a „mára” már csak rálegyint:
– nélkülem éljetek!

Esőcseppek ideje

Az ágakon megülnek, majd fáradtan lehullnak
fényes esőcseppek,
s míg fölém hajolnak sárgán, vörösen
szikrázó rózsák,
boldog öleléssel lelkem üdvezül,
s átlendül e ma a jövő kapuján,
hogy visszanézve az égő csókmezőn
vonagló gyönyörűség felett
megállt/megült időt szerethessem
még, a múlt jogán.
Lányok hullatják könnyeik,
bőven ömlik minden orcán,
melyet a bánat farag szépségessé,
a fájdalom megkövült szobraiba.
Az esőcseppek lefolynak az idő torkán,
Föld és az ég mind eltemeti.
Megmutatja magát a fényes napkorong.

Leopárd dal

Rainer Maria Rilke emlékére

Foltos testem simítsd puhára Nap,
adj bársony egyszínűt, s ne vedd el tőlem Éj,
villogó tűz-szemem harci láng ragadd!
torkomban a hang suttogása halk.

Enyém a mámor, ha véres fény hasad,
de tiszta hajnalokról álmodom a fákon,
jó lenne egyszer halál nélkül enni,
apró kölykeimet mégis felnevelni.

Ember jár az úton, vackom húse véd,
kutyák felugatnak, hajszoznak, úznek,
vad erő leránt, futna még a lábam,
kölykeim látom, torkukon vörös a vér.

Rubato

Minő mese?
Hangok nélkül, csak színekkel,
árnyakkal festve
ellopózik
– ahogy a többi is mindig tette,
lassan, csendben,
ugyanúgy most ez az este.

Téli lidérc

fehér lidérc lebben a szürke ég bevár
az utat kerestem arra járt egy leány
madarak és fészkek sovány kívánságok
felettük az ének csendes imádságok

fehér lidérc lebben arra járt egy leány
az utat kerestem a szürke ég bevár
felettük énekünk sovány kívánságunk
kisírtuk két szemünk nincs már imádságunk

az utat kerestem arra járt egy leány
fehér lidérc lebben a szürke égbe vár
mögöttünk nincs semmi madarak az éjben
jó halottnak lenni ilyen komisz télen

Éji tánc

/vendégségben/

éhes vagyok
elszaladok
szél szól át a fákon
az üvegbe
keseredve
szilvalekvár vádol
megöllek
néha még megy
ezeréves álom
elsíratlak
mert szeretlek
kiszolgált kabátom

szomjas vagyok
itt maradok
szólít meg a felhő
rózsavizünk
édes hitünk
van még mind a kettő
fehér borom
fényét hozom
neked a szívemben
s elámulunk
elnémulunk
Isten mélyű csenden

Egy apró kérdésig jutottam el

Egy apró kérdésig jutottam el, míg
súlyos felhők vonultak szürkén, csendesen.
Övék az egek országa,
útjukat, ha tudják, sem mondják senkinek,
sorsuk ugyanaz, mint nekünk, embereknek,
néha uralkodnak, néha elvesznek,
de meg nem maradnak örökre.
A létezés ege, a létezés földje
a felhőé, az emberé.
Emberfelhő zúdul a világra napra nap,
összeáll, eloszlik, kavarog, majd elül.
Az éjszaka a felhőembereké.
Ők tudnak sírni és holdat üzni
minden éjszakán.
Szemük csillog,
bennük az egek országa fénylik.
A teremtés öröme, a létezés ege,
a létezés földje: övék.
Mindannyi elárvult nap, kihunyt csillag;
emberbe költözött ragyogás.
Az öröm teremtése,
a boldogság egész mindensége
a szívükben, kezükben van.
Éltető hangok, dallam lüktetések,
a hangok szíve, a szív hangjai,
szavakkal és szavak nélkül
szerteárad a létezés egén, földjén,
hiánytalanul.

Halljátok-e?

Az életem

füst ha üzenni tud még!,
a mélység és magasság eltéríti könnyörtelen,
elhajlik, kavarog, magasba tör, talán a csillagokig...
majd a szél feloldja, hogy nyomát se lásd;
a tűz, ott, alant, lassan elalszik,
magába roskad, mint minden parázs.
Az erdők, a fák lélegző oázis –
csöndje telve énekekkel
kis korsókkal mindig reggel
kortyolva friss harmatot
ott lebegtem ültem otthon
s éreztem; mily szabad vagyok.
Voltam itt és egyszerre ott,
a kedves táj nem változott,
a vágy fölfejtett titka mellett
rejtett énem ott lakott,
a véges és a végtelen, az éj, a fény határain.

Egy dallam kísért (Tánclépésben)

E nagy, bőrberakott könyv nagyapámé volt,
molyrágta főkötőm nagyanyámé volt.
Gyakran gondolok Andalúziára,
egy forró éjszaka édes dallamára.

Nem jártam ott még soha, mégis élvezem,
gyönyörű dalt hallok nyári éjjel ken,
legszebb álmaimban arról álmodok,
hogyan Andalúziában, mégis ott vagyok.

/Dúdol a főkötő, s zümmög a könyv vele:
minden éjszaka álmokkal van tele;
gyakran gondolunk Andalúziára,
nagyapa s nagyanya dalt ringó honára/.

... mesélnek a szobák?!...

Mennyit mesélhetnének a szobák
hervadt virágokról,
a sóhajokról, melyek festőkké serdültek,
nőttek költőkké,
vagy gyilkos szemeket szültek,
mesélhetnének szegény szívvel kopaszodó,
morgó, legyeket hajkurászó,
fehér lányékú őzekkel álmodókról,
hitetlenséget valló pénzfoszlányokról,
a reggelek elbukó árnyékáról.
Sápadt szerelmekről, törpe érzékenységű
hívó önbecslésről,
a szemérem bujaságáról –
ha azt hiszi,
nincs gát, csak tető a feje fölött,
s körül tapétafalak;
a megtámogatott lelkek végső sorvadásáról,
a véges küzdelmek végtelen árnyáról,
melegek kihűlt emlékéiről,
egy parfüm illatról,
mosolygó gyermekszemek ámulattól
dermedtre fagyó meglepettségéről,
arcok füstjéről,
papírrá vékonyult sárga arcokról,
ronggyá használt testekről,
szerelmesekről,
tanokról, erkölcsről, szavakról,
béklyóba fonó lelkek kacsintásáról,
a gyűlöletről,
a szabadon hagyott titkok szegénységéről,
unalmas fráterek
közhelyekkel bútorozott estéiről,
betegek némán túrt szenvedéseiről,
anyákká lett asszonyokról,
akik soha nem lettek anyák,
szárnyaló lelkek sutba tett mankóiról,
melyek maguktól járnak,
édes mosolyok viszolygásáról
egészen a harapásig,
a könnyek összetételéről,
imák hűségéről,
sznobok lilavirágú hervadt csendjéről,
az úrról, a békétlenkedő bólogatókról,
egy molylepke végigvergődött életéről,

a tisztaságról, a sorsról,
az utolsó nap megkínlódott értelméről,
hű kutyák szomjas szeméről,
az ösztönökről,
a csendéletek keretéről,
a szögről, mely tart eldugottan,
rozsdás erővel is,
pókok hálójáról,
a rezgések honnan-hová jutásáról,
az érzések szürke szomorúságáról,
a keresésekről,
a végtelen találkozásában szenvedőkről,
hamuról, parázsról, mesékről, megértésről,
mellyel visszalopjuk önmagunkat, ha lehet...
Mennyit mesélhetnének a szobák
a történetek meglepő logikájáról,
a legbenső, mindent kitapintott,
csöndes szemlélődéssel megértett fájdalmakról,
az állandó szenvedésekről,
a bál után levetett álarccal állókról,
a fáradt szemekről, miként keresik
elvesztett fényeiket a lámpák wattjaiban,
sovány testek tükör előtt álló
kíváncsiságáról,
amint kinyújtják nyelvük,
mert torzít a tükör.
Mennyit mesélnek a szobák – önmaguknak...

Mit is jelent?

Mit is jelent a jel tenyeremben?

Az utat – mit látok, oly egyenetlen –,
a halált, a lelkem, a sorsomat őrzi,
a tegnap soraiból a holnapot költi.

Mit jelent a rabság a befogott egérnek,
a paradicsom színe a megbukott ripacsnak,
mit jelent a – Föld! – az örök tengerésznek,
az első taps a bűvészinak?

Végletek és egyek,
számlálatlan sorsok,
előszámlált évek;
köd takarta fjordok,
alattomos sziklák – hol a hajó széthull –
jajonganak hozzá;
megbicsaklott C-dúr.

Mit is jelent a csodálatos élet,
ha csodát sosem látsz, s az életed leéled,
ha tudod is, hogy nem te vagy egyedül,
ki így él, mint te, magában, egyedül,
s a vigaszt, ha egyszer is, sosem kapja meg;
éltél? meghaltál? az már csak egyre megy.

Mit is jelent

egy pohár víz a Szaharában
árvíznél egy csónak
kinin a lázban
kenyér a koplalónak
gyermekáldás a gyermektelennek
megbocsátó szó a haldoklónak
fedél a fázónak
óvó tenyér a védetlennek
meglelt boldogság a boldogtalannak...

A nyárból itt maradt az utolsó levél,
az Ősz írt rá, a címzett: a Tél,
s mert az nem olvasta el, s hólepelbe rejti,
talán a jövő Tavasz, ha tudja, megfejti;
mit is jelent egy apró üzenet,
ha, kinek küldték, az nem érti meg;
de nem lehet minden fekete vagy fehér...
hisz mit is jelent a fehér a feketének,
s a csenevész fekete a jól táplált fehérnek,

a Szaharának mi egy pohár víz
árvíznek a csónak
leomló fedél az alatta lakónak –
csak az ember az, ki örül a tengermormolásnak,
esőkoppanásnak,
a Napnak,
a magánynak;
ha kezet nyújthat végre egy jó barátnek –
csak az ember az, ki örül a szónak,
vagy örül, ha néha válaszolhat...

Mit is jelent a szó,
e testre szabott áttetsző kimonó,
bőséges lepel,
csak azt rejti el, ami nem tűnik el;
vagy nyoma vész, mint víz a Szaharában,
postagalamb a keselyűk „hasában”.

Mit is jelent hát a jel tenyeredben?
Talán azt,
ha hiába is minden, mégis küzdened kell.

Talán-ok

I.

Minden este reménykedem,
hogy velem maradsz,
hogy ajkad nem a búcsúért
érinti ajkam,
hogy szemedben fellángol újra a fény

II.

Minden este reménykedem,
hogy kellek talán,
talán megkérdezed,
mi volt a vacsorám,
miért, hogy mindig
keserű marad a szám
az estéli búcsú után

III.

Az éjszakák azzal telnek,
hogy várom a másnapot,
a remény, a TALÁN tart életben,
hogy egyszer velem maradsz megint,
legalább egy éjt, egy napot

AZ ÁTÖLELT VÁLL

Asszonyok a kútnál

Angyali üzenet

Sötét mélységeken tört keresztül,
az űr megnyílt előtte,
az idő múlása nem háborgatta.
Lassan célba ért.
Vattacukor est,
tejfehér égbolt,
hóval lepett mező,
mély csend vette körül. Ott maradt,
megérkezett.
Fehér selyempapír zizegésben
egy karácsonyfa ágán.

Halhatatlan vagy

Tiéd a Föld és minden évszaka
virág vagy magad is virágok között
virággal van teli hajad köntösöd
általad megszentelt minden éjszaka
felhőtől földig szivárvány fakad
színek és álmok élnek kedvedért
veled az őszi lomb is kedvesen beszélt
téged a tél is igézve fogad

virágot kínálnak tavaszi szelek
neked üzenve ibolyaszirmokon
ha fáj tőled lesz szép az emlékezet
körötted jár a nyári fürgeteg
veled fényesednek a kék lángú szemek
cseresznyeéréskor rólad álmodom

Virág a vázában

A külső levelek lassan elhúzódnak,
mint egy megrészegült vörös szájú nő,
ha száját csókra nyújtja,
a bimbó dús redőit kacéran széthúzza,
s a szirmok felágaskodnak –
látod, mégis három nap alatt
a büszke Madame-ból
csak szirmait hullató, hervadt virág maradt.

Jellem

Félig nő, félig lányka, vékony és hajlékony,
kissé izgága,
haragot nem tartott, büszkesége, hogy szíve
erőtlen volt, akár a meg nem lágyult epe,
a szeme örömtelen, bár nem mutatta,
és olyan volt gyakorta a kedve, közönye,
mint a záptojás csömöre a világtól,
s csak befelé, befelé szorongott és szomorkodott
zümmögve, mint szúnyog-borostyán-medál,
és lógott, mint sál és toka – a férfiak nyakán.

bizsu és/vagy ékszer

van, kinek a bizsu is értékes ékszer,
és volt mosókonyhában laknak – hárman,
a bútor nemcsak hátul penészedik,
s köhögnek mindhárman a recsegő ágyban,

van, kinek az ékszer is bizsu,
szórja a pénzt, mert ezt várják el tőle,
kocsmái vannak, lányok, s milliói,
a hóna alatt is – borotvált a bőre,

és vannak sorok, és vannak életek,
vannak versek, novellák és utak,
az utak végén sírok és napfelkelték
– körben a közönség –, milyen jól mulat,
a sorsok sokfélék, mint az esőfelhők,
az egyik magasan száll, sose éred el,
a másik földre hullik, elaprózott cseppek –
a kérdés: bizsu vagy ékszer – dönts el, mi leszel?
aztán, hogy mi lesz veled, s hogy végül mi leszel,
egyedül talán csak engem érdekel.

Vén menyasszony

Valaha láttam egy képet
„Vén menyasszony” címmel.
Virágzó fa állt,
talán domb, talán hegyomlás tetején,
köröskörül a tiszta kék ég, s a pusztaság,
csak a távolban villant valami zölden:
a fa egyik ága már száradó,
s gyökerei kilátszanak a föld alól,
lassan el fog fogyni alóla a föld
– mint ahogyan elfogyott mellőle
a sok fa-rokon –,
s akkor kifordulnak gyökerei végleg,
s már csak a zuhanás lesz hátra.

... Szemembe vágja a havat a szél,
hogyan nem látom az utat,
lábam meg-megcsúszik, imbolyog a föld,
kapaszkodnék, de nincs fogódzkodó:
a semmibe markolok,
a semmi markol...

Megfeszülnek az idő pókháló szálain
fönnakadt vergődő küzdelmeim,
az emlékek burka alatti haláltusák,
új életre kelnek az idők kezdetei,
a történetek ismét megtörténnek
bennem.

... A tisztaság poharából ittak az indokok,
az okok – okozatok...

Mindig milyen egyszerű volt minden.
Nem akartam senkinek rosszat soha.
A szépség bűvölete vezetett,
tudni akartam, amit mások tudtak,
s vonzott, mint a patakok tisztasága;

az erdők, hegyek csendjét szívtam magamba,
s a fák illatát vittem
hideg padlósszobám magányába.
Kerestem az élet teljességét.
Az élet örömeit nem találtam meg.
Vajon miért mindig a nehezebbet,
rosszabbat választottam
Azt hittem, lehetek új Atlasz,
vagy csak szorgos hangya,
aki a többiekért tesz mindent.
Azt hittem, a jószág és szeretet útját
kell járnom,
s amit járok, az az is,
pedig csak útvesztők,
zsákutcák voltak útjaim,
vagy oly utak,
mik nem vezettek sehova.
Rengeteg útkereszteződésnél megjártam;
vajon melyik irányba induljak el:
jobbra-e vagy balra?
Hányszor tévedtem el, és nem találtam vissza,
nem találtam meg Ariadne fonalát soha.
Keserű újramezdések.
Életem labirintusai
végejárhatatlanok.
Hányszor csalatkoztam meg,
oh, de hányszor!
Tudtam volna adni,
s hogy adtam is volna,
s hogy szerettem volna kapni,
de nem mondtak igent.
A kölcsönösség Júdásnál maradt.

Mindig milyen bonyolult lett minden.
Már az esküvő templomában álltam
virággal kezemben,
de csak a pap adta volna áldását
a boldogságra,
a vőlegény nem jött el,
egyedül álltam ott, Isten előtt,
telve szeretettel,
a boldogság ígézetében;
világgá sem tudtam menni
szégyenemmel,
a merészség, a csak előrenézés
hiányzott belőlem.
A kötelesség az élethez kötött,
pedig halni vágytam.

... A hó mindegyre hull,
félsötét világ vesz körül,
s beveszi magát szívembe is,
a kétely, mi mindig bennem lapult,
lelkemben most mindent legyőz,
s immár ő az úr...

Nem mertem hinni,
hogy kellek bárkinek,
az, ami csak engem jelent,
a megismételhetetlen embert,
tényleg képes-e valaki szeretni;
szerelmes órák környékeztek,
és vágy nélküli évek
nyomták egyre lejjebb fejem,
már csak az erdőkben jártam emelt fővel,
és szívtam be illatuk, megbékélten,
elfeledten.
Akkor már a kötelességek sem szorítottak
az élet küzdőterére, anyám is meghalt,
magam maradtam.
Az egyedüllét szakadt rám, sok éve már,
fájdalmas békesség,
s egy kevéske remény mozgatott,
hogyan nem éltem hiába.

... Ez a tél az utolsó telem.
Megmaradt menyasszonyi fátylam,
mert nem tudtam mást tenni,
megőriztem,
öreg, fiatal emlékek és emlékeztetőnek;
fel szeretném venni,
ha itt lesz az utolsó perc,
mikor végre
a halálnak „Igen-t!” mondhatok,
megkopott szívem,
ráncos arcom,
elkeskenyült kezem
talán elfogadja olyannak, amilyen...

Valaha láttam egy képet,
ott volt, megfestve az életem.

Összevissza gondolatok

*

a képtelen szabadság prímszámai
csak egy helyen találkoznak velem
mindőnk világa egy
adott szóval összefogható
nevünk van
és megkettőzhető
de az már egy másik világ története
melyben az én már észrevehetetlen

**

a világ
bezár
töredék körökkel
próbáltam
buborék életem megvédeni az elpattanástól
az üveg tiszta képe
ragyogásával megtévesztett
a szabadság csak addig tartott
míg az élet hitt bennem időtlen jövőt
de helyette kapott egy jövőtlen időt

a világ
csorba tál
melyből kihull az idő asztalán
a perc is az év is
minduntalan sok élet ér véget
köztük az enyém is
s ha eltalálok az utolsó hírig
mely csak nekem hír
nektek semmit sem mond
 eljutok a sírig
mondhatnátok
itt van a bolond
de, mert nem ismertek,
semmit nem mondtok,
a legvégső szót viszont kimondja felettem
mi lezár mindent végre bennem és köröttem
az utolsó göröngy és pont

sírkő sorok
az utak kezdetén
s az idők végeivel kifaragva
nagyanyám lakott az egyik alatt
odavár maga mellé
ő ismer engem
apámat szerette

általam nem ismert nagyanyám
apám szerint jó asszony volt
A jó asszonyokból kevés van a világon
/körülem/
a világ ma szeretettelen
Túl későn születtem
apámat szerettem

A jó asszonyokból anyám maradt
a jóság szabadságán,
itt minden szabad, ami jó,
ami jó neked, az nekem is jó,
s mi nekem jó, az neked is az,
tudjátok, néhányan,
a vonzás kölcsönös
és örök marad,
mert csak az marad itt, ki
szeretni önzetlen szeret,
hol a jó – szabad.

Vissza, a múltba,
ez maradt nekem,
az emlékek szépek, kuszák,
másoknak megfejthetetlenek,
nem kezdhetem újra az életem.
A sors összefogja múltam és a mát,
vezetőmnek adta a legjobb anyát,
s mert emlékezünk, emlékezik velem,
s majd emlékezik rám, s rá én emlékezem.

Mi közös bennünk?

Mondd! Kezed emlékezik-e még,
érted-e, miért öleltelek?
Tudod-e mi volt jó a csókban,
s a vágyak meddig repítettek?

Elsodort egy nyár, egy ősz,
az idő: egy másik láz üget
csontjainkban,
és hajt téged a messzeségnek
kézen fogva a reményt,
és hajt engem a remény után
kézen fogva a messzeséget.

Decemberi sorok

Ó, ha télapó lehetnék, mit hoznék, mit vinnék?!
virgácsot,
kalácsot,
mákszemnyi románcot,
sok puha hóval, elzsongító szóval
tölteném a zsákokot.

Gyere

1.

Gyere, csókold meg anyádat.
Még alszik. Ébredjen illatodra,
meleg ajkad érintésére.
Látod, örül, s boldog a szeme,
hogy te vagy neki,
ez az egymást éltető melegség
tartson, amíg csak lehet.
Kisbabám, maradj még anyáddal,
játszhatsz még eleget velem is, ne félj!
Itt a labda, fogd magadhoz azt is,
gügyögj neki, mondd ki: labda!
Mama, persze, a mama. Az megy,
mondogasd akkor azt, hívd, felelj neki!
Kis karod puhaságával öleld csak, szorítsd!
Könnyeim? Az öröm könnyei.

2.

Gyere, csókold meg anyádat.
Alszik. Már nem ébred illatodra,
ajkad meleg érintése mégis kell neki.
Látod, mosolyog, bár csukva a szeme.
Mindig rád gondolt, csak rólad beszélt,
milyen voltál, kisbabám,
kicsiként csak egy szót tudtál: mama.
Persze, a mama.
Messze mentél, mint feneketlen mélységbe
hullt labda,
hány éve már? s mi itt maradtunk,
egyre rád emlékezve, csak rólad beszéltünk,
végigemlékeztük az életed felnőtt korodig –
amikor elmentél tőlünk.

Amerika? Nem írtál, nem adtál hírt,
csak mentél.
Hívó szó? Mi miért nem tudhattunk róla?
Fájt volna, hogy elmegy? Dehát elmentél!
s ez jobban fájt, így, hisz' azt se tudtuk,
élsz-e, halsz-e?!
Nincs gyereked, így nem tudod, milyen
anyának – apának lenni!
A te életed...?
Könnyezem? Nem, rosszul látod.
Csak valami belement a szemembe.
Kisbabám, megcsókollak, anyád helyett is;
ezt hagyta rám, s rád. Egy csókot.

És mondom

Kihaltak tulipánjaim,
a szárazság már megszámlálhatatlan ideje
égeti a földet,
a rózsák már csak vadrózsákat hozott
évente egyszer, a tél után,
míg a szél /a nagy vadász/
egy nap elvitte magával,
az ágak már nem takarják
oltárom körömjét,
s csak a több száz éves kút mélyén
van valamennyi víz,
távol, a barlang megszentelt,
homályos végében.
A távoli hegyek mérhetetlen
messze,
ezek mögött kezdődnek a falvak, városok,
de már az öregség örökre itt tart
e kietlen világban.
Csak a szél szól hozzám,
s néha egy-egy madár,
ha erre téved,
hol csak meghalni lehet.
Üzennék én, de nincs, ki az üzenet
szavát valaha meghallaná,
ezért csak állok, lógva karjaimon,
kezem, s lábam odaszegezve
örökös a haláltusám.

Körülöttem a Szeretet romtemploma...

Vonzások

A való és a tiszta világ vonzásában
szétszakad a lelkem,
egyik része messze száll, szabadon,
az öröm honába tart,
másikat itt tartja a testem.

Jó elbóklászni a tegnapok között,
fényt őrizni tegnapi virágok szirmain,
s emlékezni vagy százezer évre,
minden percre, jóra, szépre,
 általad megigézve,

de velünk ül – már ezer éve –,
velünk marad tán mindörökre,
ritkán szól,
magát itt érzi jól,
s zálogba kapott idejét köztünk múlassa
a boldogtalanság itt felejtett angyala.

Elvarázsolt kolibrik keringnek hajad körül,
s várnak addig homlokod előtt,
míg vibrál a párás szemekben a rezdülésnyi jó,
míg a visszatartott könny fölfakad,
s a fájdalom árnyéka végigrezeg arcodon,
 mint holdfény a fellegeken;
az elvarázsolt kolibrik aztán felisszák a könnyet,
s elviszik magukban a jót,
megőrzik maguknak – és nekem.
Talán madár voltam valaha én is,
vagy csak trilla, egy rigó szava;
az este bebújik a paplanok alá,
szellemarcot húz az éjszaka,
s álarcot húznak gyenge jellemek,
míg köztük az Isten – láthatón – ellebeg.

Nekem nincs más arcom, csak egy,
azon láthatsz örömet, bánatot,
s szívem ha fáj, s lelkem múltan mereng,
szavam veszem, elhallgatok,
s hogy gyakran teszem? Ezt tehetem.

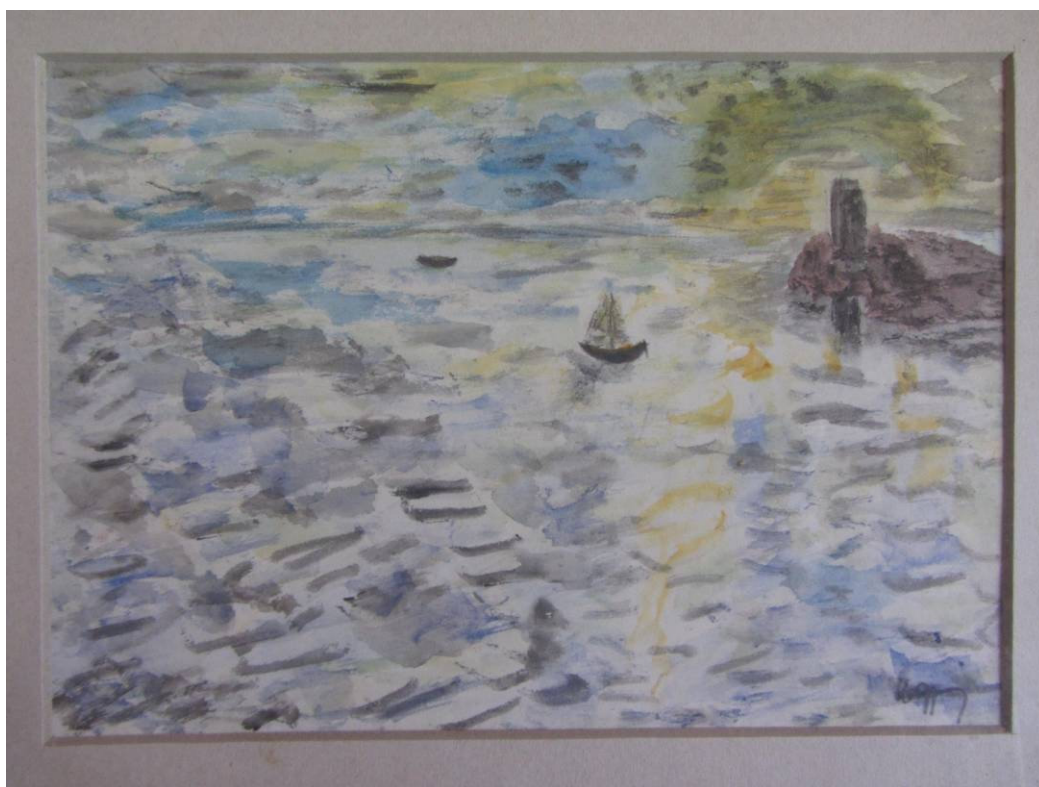
Falánk madár a bánat, bennem lakik,
én nem sírok, csak a madár szemében gyűl a könny,
torkában a hangok,
alig hallatik.

Fázom. Remeg a lélek.
Miért vagyok, miért élek?
Szerelmes szavak, ha olykor hívogatnak,
nincs bennem válasz,
nem szólal meg már az ének.

Fázom. Nem melegít már rég
a szívhez szóló bús klarinét,
s a rigó csőrében felejtett dal
álmatlanságával betakar.
Bíztatom magam: jobb lesz, ha elhiszed,
hogy másoknak nem jelent semmit a te hited.
Szívem álmat szakasztó csönd lakja,
ölemben összekulcsolva két kezem;
s mindhiába kérlek két szemed naponta,
csak az élet örök álmai közt létezem.

Az átölelt váll melegsége
ujjaimban él tovább –
megőrzöm egy életen át,
mint tőled kapott csodát.

**Több /mint/ RÁADÁS,
avagy
a hegedű nem A Hangszerek Királynője**

Queen Hearts II.

„Jó tanácsok nem hatolnak be
süket fülekbe.”
/A rosszak, igen/.

Baráti szó... egy kedves tanítványnak

/Szimfónia énekhangokra, hegedűre és nagyzenekarra/

Anna örök!... és mi sem változunk...
azok vagyunk, és azok maradunk, mi!,
kik sorsunkba születtünk.
Mi vagyunk a nagy Állj!
és mi vagyunk a Soha!
Amit kikötöttünk, eloldani
nem tudjuk már,
s ha akarni sem lehet többé,
hisz' mélybe ránt a súly,
kormány és vitorla...
akkor mi lesz, hogyan?!
Ész, értelem?
Vivaldi pereg, múltó időknek régi árnya,
mi temetjük nászi gyászba,
s vonónkrul hull a hősereg.
Lovak farán és ébenfa csendjén –
egy női testre ráborul,
hajadba hajlik vár-sötéten,
s belőled szól a múlt középen.
Mögötted áll, mi fénybe kell!
Lágy, karcsú női test rezeg,
alant, a mélybe csalt halál,
megfoghatatlant énekelnek, belül
megváltó vigasz-magányt.
„Szeretsz?” suttogd el néha, jó?
s ha igent rezdül kezeden lelke,
Ott lesz, ragyog, s az életedbe
jaj-szót is lágyan mondva lel
reményt, szemed a hangszeredbe.
De ha tartod magad a jelen holdvilághoz,
úgy a jövőt sosem éred el,
ragyoghat *Ott* százezernyi fénnel,
ha *Itt* lent az élet virágja közel,
e fény, ha int, ha hív,
s ha csalfa; szóra bír!
Higgy neki, ha életed sivár,
s álmok bódulatán ringatod fejed.
Szép párna!

Közelről nézd! tekints szemébe önnön páriádnak,
az elkínzott, fehér aszálynak,
hogy szomjúhozik kortynyi igazat!
s Te nem adsz neki, csak hangos jajodat,
melytől megátkul árván,
tükrébe zárván hamis hangodat,
s azt szajkózza egyre, végtelenül...

Borulj ölébe annak, ki hívna, vár talán,
add hangtalan magad, vagy vessz
sikollyal forrongó gyönyörre;
tartsd ember-lelked, ne álmod,
s a gyenge vigaszt keresd a parttalan világban,
bolyongó, szüntelen regét: a múlt virága
sírokon tenyész!
Hagyd erőmre forró testedet,
s erőd, meglásd, új világba hív.
Ne mondd, hogy nem! Új ember leszel,
ki forró csókjait nem hűti *Ott*-tal!
s talán, ha lelked virágba borultan
illatot ont a fényes éjszakára,
bolond sugallat sármány-csókjai
nem hűtik lelked, s az enyémet le!
Ne mérd polgárként önnön létedet,
hazug, sanda méreg!
Itt öl, ha tudsz; s halsz, ha élsz!
Ne öltö magadra vezeklő csuhát,
ám ha jó, add az ostobát!
Azt teszed magaddal, mit béklyód enged,
de ne feledd; azzá válik az ember,
mivé válni akar,
s a béklyót magára csak maga rakja,
s az istrángot, hogy meddig!
megint csak ő szabja.
A kör, mint tökély,
s a körben forgó lény
a létező halálos szárnya: *Ott* sincs tovább,
ha *Itt* körbe mentél,
s újult utad a régi nyomon jár,
hogy vájjon még mélyebben be,
a sírkeresztnél. *Ott* a világ vége,
s *Itt* bent a homály.
Lelked húrjain tested keze jár.

... Béna szárnya csobban szennyos patakokban,
 s tiszta, szent örökké, válik a körökké,
 s újultan éled,
 most tudja, mint hevít az Élet.
 A „pfuj!”-ban, mit anyja elátkozott,
 s a dermedt virág refrénje: ifjúság!
 végre maga marad, hogy
 merjen
 nagy álmokat...
 Vedd karodba testem – elátkozott! –,
 hagyd gyönyörre forni, s Te légy véremen,
 Te! már egészen. Légy önmagad! Fény!
 Merj önmagad lenni! Ne félelem
 fogjon a Jövő elején.
 Szúzi testednek nyiss várt csatornát,
 ne állíts keményen, orvul egyre csapdát,
 orv-ostorod dobd el, már elég!
 Ifjú életed gyorsba font „egét”
 hamis váraidba ne vidd szerteszét!
 Kiálts, ha kell! Ne hidd: könnyezel!
 Szemed ragyogó páratükröt lel
 fürtös ifjúságnak harmatos levén.
 Ne köteléket fonj az életedbe
 égi áldással, mirtusz koszorúval,
 önnön lényeged tárd fel, a világnak,
 ha Te az Embert tényleg szereted,
 másként hazug vagy, s csalfa minden szavad,
 magad szereted csak, s óvod mindhalálig.
 Gyáva lelkedben hol van akkor a harang?
 csak hangok szólnak, de nem muzsika,
 és mi az, hogy Ott, ha kezéd kínlódik;
 a hangok hamisak, hagyd el, ne tagadd!
 görcsös erőlködés, és minek magyarázat?
 Illúzió
 Minek? Feledd, ami vagy,
 és kezd el az első lépést újra és újra,
 míg nem futsz hegynek is merészen föl!
 Választani kell ha akarsz valamit.
 Esküszókkal nem emelsz világot.
 S ha mások szavát ismételvegeted?
 az visszhang csak!
 A tiszta vágy talán hamarabb vezet világosságba.
 Az Ember a lényeg, s nem szó és Isten...
 Lenge árnyakkal csak homályt szaladsz.
 Illúzió...
 Isten...
 S ha úgy... Anna sem örök többé.

Ha mirtusz-virággal övezetten
mítosz-világban térdepelsz,
dalod sápadt vadvirágja nem fénylik,
csak létezik, elsápasztja zord idő:
ember-korunknak múltja, lángja,
sárszegélye rátapad;
mi *Ott* nagyság, *Itt* mulatság,
s az egész? Fanyalogva, talán, tragikomédia.
Sorsok ereje fog? Más? A világ?
Miért rontod mint Peer gyáván
egyetlen kincsed semmivé?
Az élet, a tehetség ennél többet érdemel.
Rokkant a világ és ferde a Nap,
s az ész sem született még, ha *Ott* a minden,
a semmiben...

s Te szólsz: szabad vagyok!
Akkor ragadd kezedbe a sorsot! Merj!
Valót! Szépet, jót, igazat!
Győzz, vagy veszíts,
de merj! szabad lenni!
Nem nekem hazudsz! Szeress szabad lenni!

... mirtusz-virággal övezetten
mítosz-világban térdepelsz,
fejed lehajtva áhítatba ringat
templomhajókban az az illat,
lélekbe tép, sötét a kép, s nem érzed a béklyót.
Itt álom, *Ott* virrad.
Nem élsz, csak egyszer.
Az „*Ott*” talány csupán,
jeges mezőkön elfutó szél,
s a tél a vér havát ha issza,
habzó nyála rácsorog...
Mi ez?
A csönd. A kút.
Az Angyal.

Oldj fel: harmóniát.
Szólsz? No mondd, s én hallgatok...
– Anna, harang, s én hangja, a riadt vagyok!
Vár a csönd, a másvilág.
Világesengő kép vakít;
néma madár *Itt* halni vár,
s *Ott* szólni fog halál után.

Anna! De hol? Keressétek!

Emlékezz! A sors, a sor, hogy kezdődik...

Többet akarni!

E világ paránya, mint a hangya,
vitte magával, összehordta
tudása minden kincseit.

A – még! és a kell!

Az éhség, a szerelem utat akart,
mert, vesztett,
de mindig új erő került.

Emlékezel? Anna! Örök vagy se?

... Kezed hajlatán a fénycsík rezeg,
a nyaknál, mint bő palást,
szétterül, s elillan a hangja:
égbe,
s földre száll,
kezedbe adta az ihletvarázst:
vibrato, legato, pianissimo
a szeretet hangjai a mámor városában
a zene lelkét
óvják, a megfoghatatlant.

/1970 körül/1997./

A végtelen szeret

A végtelen szeret. Minden világban
keserűmandula-illat jutott
csak osztályrészemül, rőtvrös szárnyal
ereszkedve a hegyvágyszekély szűk

sötétjébe, hol a végtelen vár rám
föld, víz, tűz, dereglye testű párnán
kőből, fából, ízből és színekből
néz, néz – kincseimre; sorsom, lám eldől

minden pillanat láz folyvást ösztökél:
végtelen szeret, ki végtelent szeret
nap, s esőcseppek, szivárványfödél
boltozatot emel vigyázva fölém
s vonzó rezgések közt arra ébredek,
sosem ér véget az álom szerep.

Ez nem szonett

Ez nem szonett, csak olyanforma tánc lesz,
mint két harang, ha egymáshoz beszél,
hangjuk együtt rezeg, közöttük a tér,
sorsok tudói, kétszólamú vátesz

távol és távlatok nélküli románc
tengerkiáltás így válik csöndessé,
tétova vágy zengeti fényessé
ez nem szonett, csak olyanforma tánc

molylepkék mellett színes pillangók,
mint két világ közötti 'mésalliance'
virágok, hervadók és sosem nyíló
lehetetlent bíró neoreneszánsz

Ez nem szonett, csak olyanforma tánc lesz,
mint két harang, ha egymáshoz beszél,
sorsok tudói, kétszólamú vátesz
hangjuk együtt rezeg, közöttük a tér

Ajánlás:

Ha boldog leszel cserépbe zárt virág
az ablakon túl társaidat látod,
tétován intenek, sutognak pár szót
ha boldog leszel cserépbe zárt virág
mondj helyettünk is kétszólamú imát.

Többfajta világ

Többfajta világ az enyém,
világokat látó és világtól elzárt
semmi és minden,
benne a jó és a rossz,
bűn, megbocsátás,
az isteni halandó,
a halandó isten,
élet és halál, az elcserélt jelen
az ajtók két oldalán,
külső fül és szem,
de belső látás és hallás
– olyan talán, mint néma zongorán
lejátszott futamok
szárnyalva, lehullva
a belül zengő
Schumann dalok
Chopin mazurka
etűd és keringő –
itt és az ott,
test és a lélek
a tündöklő némaság
a dadogó ének
a keserű boldogság,
a szomorú Éden,
az elbukó tavasz
a visszatért télben
hatalmas és parány –
rab madárban élő
szabadságszeretet,
önző, büszke magány
játékos vénség, síró gyerekek –
versek teremtmény pillanatát őrző
megcsendült pohár
néma szeretet
két oldalról szóló lélekharang,
Föld és a csillagok,
beszédes szobák, csendes éjszakák,
karácsonyétől boldog ablakok.

Utószó

/Fülszöveg helyett/

Ha akarsz, ha nem,
többfajta világ van,
köztük az enyém is.
Ha akarsz, ha nem,
többfajta világ lesz,
köztük a Tiéd is.

(Az én világomból, álmaimból még egy kép ☺)

Tengerszoros

Képek jegyzéke:

Cserépbe zárt virág /számítógépes rajz/
Megszállott /toll/ illetve
Portugálgályarab /tus/
Akinek nem jön el a tavasz (Kopasz fa) /tus/
Egy szál rózsa /tus/

Vízfestményeim:

Queen Hearts II.
Asszonyok a kútnál
A végtelen
Nyár
Hajnali rózsák
Az őszi játéka
A sziget
Tengerszoros
Virágok, csendélet
N.N. város látképe/A város látképe
Háborgó tenger

Számítógépen készült rajz:

Távol mindentől

HÁTULRA KERÜLVE: EXPOZÉ

Expozé (előadás, beszámoló)

(Janus-arc: a múltba és a jövőbe is néz, a mából, az emberekre, a megjövőkre, az elmenőkre... És nem a kétszínűség, ingatagság értelemben használom...

A pogány hitű ókori Róma városaiban kőbe vésett istenség vigyázta azokat a kapukat, amelyek a közösségi élet legfőbb terére, a fórumra nyíltak. A kettős arcú Janus isten egyszerre tekintett a belépőre és a kimenőre – csendes tanúja volt mindannak, amit az emberek egymás között száltak, tettek, műveltek. Az embereket figyelve nemritkán az is megtörtént, hogy az egyik arca nevetett, miközben a másikat könnyek áztatták.)
Evangélikus Egyház

Ma már a „fórumra” nem beszélgetni mennek az emberek. Csak beszélni. Nem a közösség, az egyén a fontos. A nagyfokú önzés irányítja ma már a Világot. Ezt a világot, ami-ben élek, élünk, itt és ma. Szeretném, ha nem így lenne. Ha még működne a felelősség (fel)vállalása. A szeretet, a megbecsülése a másik embernek. Ha ellenfélnek tekintenék egymást, akik nem értenek egyet valamiben, bármiben, és nem ellenségnek. Ha nem a rosszakarát, a rosszindulat, az önmagáért való gonoszság működtetné ezt a nagyon is jól látható, megkülönböztethető világot.

A rosszabb csak az, ha a fórumokon nem is beszélnek, csak hallgatnak az emberek. Nem meghallgatnak, csak hallgatnak. Mert már nincs miről beszélgetniük egymással... Szeretnék beszélgetni és meghallgatni másokat... És szeretnék mosolygó arcokat látni. A mosoly csak ritkán okoz konfliktust az emberek között...

A Világ hatalmas, és teljesen soha meg nem ismerhető. Kinyithatjuk az ablakot, az ajtót, hogy lássuk, mi van odakinn. Ha fény van, látunk, ha vaksötét fogad, már semmit nem látunk. Ha van szemünk a Világra...

Felmehetünk a hegyek tetejére, körbe és lenézhetünk, vagy fel, a még magasabb hegyekre. De csak addig látunk, amíg a szemünk engedi, ameddig még ellátunk, jól.

De elképzelhetünk sok mindent... Aztán az vagy igaz, vagy sem...

Nézhetünk fel az égre, le, a földre. Lemerülhetünk a tavak, tengerek, óceánok mélyére, de csak egy darabig. Azon túl a test, önmagában már nem tud ellenállni a víz erejének. De egyre újabb és újabb csodálatos élőlényeket fedeznek fel hozzáértő, mélytengeri kutatók...

Ha van lehetőségünk, megkóstolhatjuk a tenger gyümölcseit.

Még ma is vannak bátor gyöngyhalászok, kik igazgyöngyökre lelhetnek a mélyben...

Nézhetünk magunkba. Néha belelátunk egy másik emberbe is.

Érezhetünk forrót, hideget. Érzékelhetjük a másik ember különféle kisugárzását. Vonzó, vagy taszító erejét. Érzéketlenségét, érzékenységét.

A szépet, jót, igazat... A rútat, rosszat, hamisat...

A Világ hatalmas. Megfogható és megfoghatatlan. Hallható, és nem hallható...

Egyszerre jelen, múlt és jövő.

Van a földi világ és a túlvilág. Létezik, mint anyag, tér, idő, és mint szellem és a lélek.

A tudat alatti és a tudat feletti Világ. A földi világ és a világegyetem...

Létezik a föld feletti világ, és van a föld alatti világ...

Az ajtó sarkig tárva van, de nem láthatsz mégsem sokat, ha csak a küszöb magasáig érsz, és nem látsz a küszöbön túl. Akkor se látsz sokat, ha a szemed beteg. Vagy a szív, a lélek beteg. Gyakran kevés az a látható világ, ami jut nekünk. De néha azt se becsüljük meg, ami egy másik embernek a legjobb, legtökéletesebb Világ lenne. Ha az övé lenne...

És van a belső, láthatatlan világunk. A lelkünkben, agyunkban, szívünkben. Vajon megosztjuk-e másokkal, megoszthatjuk-e másokkal ezt a Világot? Kell-e valakinek is rajtunk kívül ez a Világ? – Vajon kellenek-e a mai Világnak az én verseim?! –

... Felül kell emelkednünk önmagunkon. A vágyak az álmok, a kíváncsiság, öröm, a bánat, a szeretet és még annyi minden van bennünk. Néha nem is tudjuk, hogy mennyi mindenünk is van...

Sokféle nyelv létezik. De gyakran az azonos nyelven beszélők sem értik meg egymást.

Nagyon különbözünk egymástól. Ez néha jó, néha rossz.

Én azt szeretném elmondani, hogy mit gondolok a Világról. Hogyan ismerem.

Már rég nincs meg bennem az ifjúkori világmegváltás gondolata, de azért szeretném, ha más lenne a Világ. Szébb, jobb, szeretni valóbb.

Nekem megadatott, hogy lássam, láthassam a világot, mint Janus, a római isten látta.

Persze, nem vagyok isten, csak egy ember, de láttam az élet színét és fonákját, gyakran nevettem, gyakrabban sírtam, azon, amit láttam, vagy azon, amit nem láttam, csak szerettem volna látni.

Az ajtók Janus-arca, az Itt és az Ott, az élet és a halál, a keserédes harmónia és a diszharmónia, jellemzően megtalálható verseimben. Amit a Világról gondolok. Szavakba öntve, gondolkodó emberként, de nem a teljesség igényével, hisz még élek, még láthatok más dolgokat, talán, évek múlva, amit ma látok, akkor majd azt is másként gondolom. Gondolkodó emberként élve.

Hadd írjam le: Tiszta szívvel írtam le mindent. Reménykedem, jobb lesz verseimtől a Világ, és a Világot alkotó emberek hétköznapijai is, remélem, jobbak, szebbek lesznek.

Ha lennének, vagy valóban vannak párhuzamos világok, vajon ott én éppen mit teszek?

Milyen életem lenne? Léteznék-e egyáltalán?

Itt, a Földön szerettem volna sok-sok életet élni, de egyetlen testbe zárva. Néha majdnem sikerült is. De csak életem gyertyáját égtem kétfelől...

Néha megpróbálom ma is a lehetetlent megkísérteni. Ahogy ebben a kötetben tettem.

Megmutatni a Világot. Vagy egy párhuzamos világot. Ami szebb, mint az a világ, amiben jelen „világomban” élek.

Megpróbáltam gyakran az emberekért tenni, élni. Segíteni, akinek csak tudtam. És nekem is segítettek, sokan. Csak magamon nem sikerült segíteni.

Sok vihart éltem meg. De állok még mindig. Ma is állok, mint a fák. Emelt fővel. És nem megkövesedve. Én már csak az vagyok, aki vagyok...

És talán nem is baj, hogy ilyen lettem.

Ha más lennék, ezeket a verseket soha nem írtam volna meg.

A Dal(l)om: Cserépbe zárt virág című kötet egyszerre játékos és komoly, áhítatos, néha tréfás gondolatokból építkező verseket tartalmaz. Remélem, tetszeni fog mindenkinek.

A szerző 2009-03-07

ÉLETRAJZI „TÖRMELEKEK”

1949. május 30-án születtem Újpesten. (Akkor még Újpest volt, csak az év végén lett Budapest része.) Késői gyerek voltam, édesapám 1890-ben született. Próbáltam gyakran hadakozni, mint gyerek, de apám elvei és a keze mindig erősebbnek bizonyult. Egyébként is az a kor nem kedvezett a szabadság eszméjének. Megromlott egészségem miatt is inkább felügyeltek, vigyáztak rám, így a szabadságról, mint annyi minden másról, csak ábrándoztam, álmodoztam. Különc lettem. Mindig egyfajta „különállás” volt az életem. Szerettem volna tartozni, de nem tartoztam sehová. Kötődtem volna, de nem jött össze. Korán megtapasztaltam, az akkor még erről a névről általam nem ismert szindrómát: a felesleges ember Puskin típusát. Nem voltam túl okos gyerek, de jó memóriámmal az általam kedvelt tényekben, dolgokban az elsők közé kerültem. Zenei tehetségem, abszolút hallásom hasznos lehetett volna egész életemben, de nem úgy alakultak a dolgok. Énekeltem a Magyar Rádió Gyermekkórusában, de jött ’56, és vége is lett az énekesi karriernek. Hegedülni tanultam, zongorázni. Aztán megromlott a hallásom, és vége lett a zenei álmoknak is. Apám akarata szerint nem erdésznek tanultam, hanem gyógyszergyártó szakot végeztem, és érettségiztem 1967-ben az akkor indult új képzési formát útjára indító Kanizsay Dorottya Gimnáziumban, Újpesten. Később még könyvelő, vállalati tervező és statisztikus végzettséget is szereztem egy másik középiskolában. Ma már csak nevetséges nosztalgia, hogy erről szót ejtek, mert soha nem dolgoztam ilyen munkakörben. Viszont a fél életemet valóban mindig valaminek a tanulásával töltöttem.

Gyógyszert gyártottam a Chinoiban, egymás után két munkahelyen anyagbeszerzőként dolgoztam 7 évet, voltam helyettes vezető egy mozinál, voltam könyvtáros, rövid ideig csirkésként is dolgoztam Bábolnán, voltam napközis nevelő, magyartanár, de sakkot is „oktattam”, mint papírt „szerzett” sakkoktató. Ha nem is mindet sorolom fel, nincs is jelentősége. Volt, ahol nagyon szerettem dolgozni, volt, ahol kevésbé. Ugyanígy: volt olyan hely, ahol szerettem lakni, élni, volt ahol nem.

Két diplomát szereztem. Nagyon szerettem tanítani, de már ennek sincs semmi jelentősége. Hittem, hogy jól végeztem a dolgom, példát adtam és mutattam, mint *tanár-ember*. Néhány diák követett ezen a pályán, de ma már erre sem lehetek büszke, mert manapság tanárnak lenni, jó tanárnak lenni, pláne, rettenetesen nehéz. Úgy látom, ma már egyéniségnek lenni bűn, azt várják, hogy úgy táncolj, ahogy füttyülnek; megalázható vagy emberségedben; kiszolgáltatott vagy; csak végrehajtó lehetsz; dolgozhatsz 10 órát vagy többet egy nap, de 8 órát fizetnek érte; **hozzá nem értők** és *hozzád értők* elvárják, hogy ne gondolkozz, tedd zokszó nélkül, amit kitalálnak, vagy már kitalált gondolatokból „kölcsonőznek”. Ha ellent mersz mondani, már mehetsz. Embernek nem számítasz. Tehát már rosszabb helyzetben van, akinek példaképe lettem, mint én voltam, annak idején: ők is páriák lesznek ugyan, de ők a felesleges, nem is gondolkodógépek kategória felesleges „nem emberek” nem Puskin meghatározásába tartoznak már.

Nyugdíjasként válogatok, már amennyire lehet válogatnom, a dolgok, az élet eseményeiből. Azt tapasztalom, hogy érthetetlen „dolgokat”, eszméket, „verseket”, próbálnak értelmesnek kinevezve „eladni”, tudatunkat megerőszakolva lenyomni az agyunkon, a torkunkon. És elvárják, hogy lelkesedj. Tapsolj, hurrázz. *Thomas Mann már nem ülne le mesélni köztünk...* A „jó-szép-igaz” hármasság ártalmas eszme lett mára. Hogy én ebben hiszek és ezt képviselem? Ha kimondanák a választ az igazából hazug „igazmondók”, az lenne: KELL A FENÉNEK.

De reménykedek: „...Egy jobb kor, mely után/ Buzgó imádság epedez...”

2009.

Magyarázat, akinek szükséges lehet: *A szegény lány* című vershez.

A szegény lány című versem alá alcímként szívesen odaírnám, hogy „A magyar nép zivataros századaiból”, de ezt már megtette korábban nagy költőnk, Kölcsey. Így csak „odagondolom”.

A szegény lány című versnél nem a címbeli megnevezés a fontos.

Mert, sajnos, de igaz, minden szörnyűség megtörténhet mindenfele a világban, és néptől, népcsoporttól függetlenül. És csak ezek egy részét ismerjük meg, egy részéről hallunk, ha egyáltalán hallunk.

Ha hallani, tudni is akarunk ezekről a szörnyűségekről...

Amikor írtam, akkor a Mikes Kelemen által írt fiktív levelek folytatását tervezve született meg ez az írás is, több más írás mellett, talán 2006 táján.

Az élet történései, a Világ eseményei igazolják e vers meglétét, igazát, megjelenésének szükségességét, hogy tiltakozzunk, felemeljük szavunk, mi, gondolkodók ezen szörnyűségekkel szemben.

Elég, ha csak a két mai „rémre” gondolok.

Mert, szerintem, nem elég, ha „csak” a földi bíróságok ítélik el őket.

A szegény lány c. vers érzéseket, érzelmeket keltve teszi ugyanezt.

E verssel figyelmeztetni szeretném az embereket.

(De például ugyanígy, bár más témában, figyelmeztetőnek írtam még annak idején a *Beszélgetés a világról*, és az *M. ország 1991-(től)* című versem is.)

Koppány Péter

2009.

Magyarázat. Ha kell, annak, akinek kell.

A bizsu és/vagy ékszer című vershez

Talán sokan nem is hallottak arról, hogy belül, a bérházak udvarán állt egy épület, a közösen használt mosókonyha. Minden nap egy másik család használta, pontosabban a család nőtagja mosott. A férfi a tüzet táplálta. Én láttam nem is egy ilyen mosókonyhát gyerekként, és fiatalemberként. Belülről is. Nevezzük mai fogalmak szerinti kályhának, általában fával fűtötték, felül nyitott volt, és rajta egy nagy kondérban melegítették a vizet az aznapi használók. Volt egy nagy kád is a mosókonyhában.

A mosás során akkora gőz volt belül, hogy egymást is alig látták a bent levők. (Akkor még például kötelező volt a keményítő használata az ágyneműknél.)

A versben megjelenített családot ismertem. Anya, a kislánya és a velük élő élettárs. Ilyen, már nem használt mosókonyhában laktak. Hiába meszelték gyakran a falakat, a korábban használt gőz miatt állandóan penészes volt a fal. Nem tudott sosem kiszáradni. A lakásuk egyszerre volt konyha, háló, vagy nevezzük, aminek akarjuk. Volt egy nagy szekrény, asztal, székek, egy nagy ágy. Abban az ágyban aludtak mind a hárman. Utólag vágtak ablakot az egyébként korábban sötét „házikóra”.

És meg kell mondanom, örültek, hogy egyáltalán van valami a fejük felett.

Róluk emlékeztem meg ebben a „versben”.

A másik emberrel, a gazdaggal, a milliomossá vált, vagy hamarosan azzá váló emberrel is találkoztam, korábban is, de gondolom, mára „kissé” már átalakult ez a típus, a mai figura talán mindenkinek ismerős (lehet).

A szerző, 2014-ben.

Ui.:

Nem szeretnék élni a továbbiakban a különböző „magyarázatokkal”. Ha nem érti valaki a lényegét, és a „verseimet” sem, nem biztos, hogy csak bennem van a hiba.

A szerző. 2015.

Fülszöveg

Ezt a verseskötetemet tartom a legjobbnak. A versek között összetartozás van, egymásra épülnek a versek tartalmilag, gondolatilag, képileg, ritmusban, zeneileg. Együtt adják azt a világot, mit én teremtettem mindabból, amit éltem, átéltem, szerettem, vagy nem szerettem.

Egyénileg is jók, szerintem, de együtt sokkal többet mondanak az Életről, a Természetről, az álmokról, a lélek és test harmóniájáról, a mindenütt jelen levő szépségekről, és feloldják a rút világok szennyét, az élet harmóniáját teremtik meg a versek, együttesen.

(Az emberi lét nagy kérdéseiről is elmondom, mit gondolok, az élet és a halál világában élő ember történeteiről is mutatok képeket, verseket: ahogyan én látom ezeket.)

Talán mások is megérik e versek szépségét, s a bennük levő üzenetek is célba jutnak.

És a kötetben ott van a tetten érhető belső konfliktus tragédiája is:

A cserépbe zárt virág maga körül teremtett világát, az óvott, jobban gondozott világát szívesen lecserélné, hogy a kinti virágok közt lehessen, de a sors, a sorsa ezt nem teszi lehetővé. Ez az egyén, vagyis az én problémám is egyben. A valahová tartozás-vágy örök reménylése, és kudarca is egyben. Ugyanazt a világot látjuk, kinti és benti virágok, mégis másként éljük át, éljük meg; a cserép cserép-világát éli, nem jut több neki.

Vajon elég-e ennyi az Élethez?

Mások is élnek a saját cserépbe zárt életüket, azt gondolom. Nem vagyok egyedül ezzel a problémával. Én a versek, a festmények, a zene, a természetben való élés egybetartozásaként élem meg a lélek és a test egységét, és egyben örök küzdelmét. Lásd: a Semmi és minden című verset.

Itt, a kötetben, mint az életben is, minden mindennel összefügg.

És nem akarom megtagadni a rosszat, a fájdalmat, a keserűséget, a halál állandó gondolatát, mert túl tudtam eddig is élni mindazt, ami nekem is, és mindenki másnak is fáj, vagy fájhat.

De lesz, amikor már ez nem sikerülhet.

Talán a kötet túl tud majd élni, hogy mondhassam szavaimat még egy ideig. Bár tudom, hogy minden csak szó, szó, szó...

A szerző 2015.

Tartalomjegyzék

Lélekzet

Lakhelyeim

Akadályok
Sejtelmes, rejtező
A világ végén
A Küldetés
Odafenn
Lakhelyeim
Oh, szeretett, drága országom!
Rétegek
Meghal a nyár
Szó, szó, szó
Megbizonyosodni
Világaim
A tepsiben
Az út vége
mondom
Átszakadnak
Meglódítanak

Képek

Gobelin
Rézkarc
Megalomániás barátom
Táncestély
Pillanatkép
Szánnyom
Szirmokat
Egy arckép előtt
Fényképek
Nyári anziksz

Magángyűjtemény

Jelek, jelképek
Így igaz
Pro-tézis
Ismerős axiómák, avagy autosz epha ismerőseim
Tele van a...világ!
Levélbomba (I).
A világ
a fény
Átirat
Levélbomba /II/.

Hasán
Ha életed nem sikerült
Halvágó a parton
Levélsruhatár
Megérzés /?/
Az utolsó remény
És a lónak?
Meséket szőttem
Halálkirály
Sors
Jó autóvezető lehetett volna
X. tanácskozásról
élet-paradox
A modern, de beteg iskola egy hete
Demokrácia
A pillanatnyi győztes
Farkas mese
33
Hirdetések
Kinek-kinek
Y. tárgyalásról
Kisvállalkozás
Nem az
Esti program
Sakkjátszma
Ünnepnap
KÉRÉS egy bíráló elé citált személyhez, legutoljára Koppány Péterhez

DAL/L/OM

Én úgy szerettelek
Öröm
Vigasztaló szavak
amíg a remény
Liliom
Az élet
DAL/L/OM
Négy Haiku/jj/gyakorlat
Sírnak
Sötét
Áldott
Halottak napján
Levél
Vagyunk
Boldogok
eszembe jut
Hajózni kell
Egyszerű vágyak

ITT ÉS OTT

A múlandóságról a maradandóságnak
amikorra odaértem
A jég
Semmi és minden
Akarsz-e

VILÁGOK

A Shógun
Üzenetek
Mégfeszítve
Találkozások Istennel
Az ajtók két oldalán

BALJÓS IDŐK A VILÁG MA

A halál előszobái
hűlt idő
Kit siratóra fogott
Dalnokok találkozója
Urak, emberek, világok
Egyszer régen
Februári vers
Fehér ragyogás
Ahogy
A halál után
a meglelt
a hó temette
Gyász
Parlando
Decrescendo
Halottsirató
Mennyi
A félelem árnyai
Míg barátom
Mai világ
Vetélkedő földlakók
M. ország 1991
Rendnek kell lenni!
Beszélgetés a világról

a sarokba állított rossz-kis-gyermek játék-szoba avítt-absztrakt gonoszkás szomorú fekete szobra

Szökell
Aréna
Kőrom világ
Repülni?
Ifjúságom ideje
A vágyaink vezetnek
A nevem: Kőszikla vagy más?
Fájt a lábam
Önvallomás

ÖNÉLETRAJZ HELYETT

A ködök, a hajnali ködök...
Platánok
Jönnek
Törött hermák
Esőcseppek ideje
Leopárd dal
Rubato
Téli lidérc
Éji tánc
Egy apró kérdésig jutottam el
Az életem
Egy dallam kísért
...mesélnek a szobák?!...
Mit is jelent?
Talán-ok

AZ ÁTÖLELT VÁLL

Angyali üzenet
Halhatatlan vagy
Virág a vázában
Jellem
bizsu és/vagy ékszer
Vén menyasszony
Összevissza gondolatok
Mi közös bennünk?
Decemberi sorok
Gyere
És mondom
Vonzások

Több mint RÁADÁS, avagy a hegedű nem A Hangszerek Királynője

Baráti szó...egy kedves tanítványnak

A végtelen szeretet
Ez nem szonett
Ajánlás
Többfajta világ
Utószó

Képek jegyzéke

HÁTULRA KERÜLVE: EXPOZÉ

ÉLETRAJZI „TÖRMELÉKEK”

Magyarázat, akinek szükséges lehet

Magyarázat, ha kell...

Fülszöveg